

JĘZYK HISZPAŃSKI DLA SAMOUKÓW

POZIOM B2 – C1

Część I

Pełny przegląd gramatyki hiszpańskiej

Część II

Podręcznik do nauki słów i zwrotów

Opracował: Jacek Gordon

ISBN 978-83-968673-9-1

Jak uczyć się języków obcych

Na wstępie chciałbym wyraźnie podkreślić, że tekst ten dotyczy nauki języków indoeuropejskich; czyli języków używanych najpierw w Europie a potem rozprzestrzenionych na wiele obszarów świata.

Wszędzie dookoła, a szczególnie w Internecie, jesteśmy bombardowani ofertami nauki języków obcych w sposób łatwy, szybki i przyjemny, ale niestety tak nie jest. Nauki języka obcego nie można bowiem porównać do, na przykład, nauki obsługi komputera, podczas której nauczyciel objaśnia i pokazuje jak się coś wykonuje. **Prawdziwa nauka języka to praca czysto intelektualna, a przede wszystkim samodzielna**, w zaciszu własnego mieszkania czy pokoju. Natomiast jakiegokolwiek formy nauki języka na wieloosobowym kursie, poprzez konwersacje, webinary lub jakieś inne „cudowne” metody, jest nie tylko najmniej wydajną i oczywiście najdroższą formą uczenia się języka, ale jest możliwa tylko w niewielkim zakresie. Dlatego namawiam tych wszystkich, którzy chcą dobrze znać jakiś obcy język, aby nie oszukiwali samych siebie poprzez pójście na łatwiznę i próbę „kupienia” sobie znajomości języka ale zastosowali się do podanych poniżej przeze mnie rad, są one bowiem oparte na wieloletnich doświadczeniach i eksperymentach, których celem było tylko jedno; jak najbardziej skuteczna i szybka nauka języka obcego na poziomie umożliwiającym przyzwoite porozumiewanie się w języku, którego się uczymy.

Na początek trzeba sobie uzmysłowić fakt, że na znajomość jakiegokolwiek języka, składają się zaledwie dwa elementy; **znajomość słów oraz umiejętność układania tych słów w zwroty, frazy lub konstrukcje zdaniowe** i na tych dwóch elementarnych zasadach trzeba oprzeć całą swoją naukę. W związku z tym, trzeba się tych słów **nauczyć**, a także dowiedzieć się z podręcznika lub innego źródła jak budujemy określone zwroty i konstrukcje językowe oraz w jakich okolicznościach ich używamy; wiedza ta nazywa się **gramatyką**. Oczywiście im więcej znamy słów i zwrotów oraz im obszerniejsza jest nasza wiedza w zakresie gramatyki, tym lepiej posługujemy się danym językiem.

Znajomość języka może być **czynna lub bierna**; czynna to oczywiście taka, kiedy potrafimy mówić w danym języku lub szybko zrozumieć co ktoś do nas mówi, bie-

rna natomiast to taka, kiedy musimy długo zastanowić się co znaczy jakieś słowo lub zwrot; taka znajomość uniemożliwia oczywiście szybkie porozumiewanie się w danym języku, ale wystarcza, na przykład, do czytania. Mówiąc w skrócie; **trzeba nauczyć się słów i zwrotów oraz umiejętności ich układania w zdania a następnie po prostu używać tego materiału językowego.**

Nauka języka obcego jest procesem **ewidentnie pamięciowym**, tzn. w trakcie nauki nie można powtórzyć procesu uczenia się języka rodzimego przez dziecko, które jest genetycznie zaprogramowane na wchłonięcie języka swojego otoczenia (poprzez otoczenie rozumie rodzinę oraz szkołę z językiem wykładowym) i czyni to w sposób podświadomy. Jest to możliwe jednak tylko w okresie dojrzewania i mniej więcej po 20. roku życia ta cecha zanika. Jakikolwiek więc inny język, którego uczy się zarówno dziecko jak i dorosły – jeżeli przebywają w otoczeniu języka rodzimego – jest **językiem obcym** (jak sama nazwa wskazuje!) i trzeba uczyć się go w sposób świadomy, czyli pamięciowy i **poprzez język rodzimy**. Dlaczego poprzez język rodzimy? Ano dlatego, że przynajmniej w początkowej fazie używania języka obcego słowa i zwroty są jakby „podczepione” do ich odpowiedników w języku rodzimym. Dopiero po jakimś czasie intensywnego używania języka, stają się one „samodzielne”.

Wielkim nieporozumieniem jest też samo określenie: „znać język obcy”. Znać, ale w jakim stopniu? Należy bowiem zdać sobie sprawę, że na pełną znajomość praktycznie każdego europejskiego języka (szczególnie tych języków, które posiadają długą historię i bogatą literaturę) składa się ilość co najmniej dwustu tysięcy słów i zwrotów (jeżeli nie wierzysz, to zajrzyj do jakiegokolwiek tzw. wielkiego słownika polsko-hiszpańskiego, angielskiego, itp.). Dla przeciętnej osoby taka ilość jest niemożliwa do nauczenia się nawet przez całe życie, dlatego przynajmniej przez pierwsze lata nauki należy skoncentrować się na opanowaniu **najważniejszych** słów i zwrotów niezbędnych do przyzwoitej komunikacji z innymi osobami oraz do wyrażania swoich podstawowych myśli i uczuć a w wypadku osób, które przygotowują się do egzaminów takich jak B2 lub C1, za taką ilość uważam znajomość około 25-27 tysięcy słów i zwrotów i taką też ilość zawiera niniejszy podręcznik.

Ponieważ, jak już wspomniałem, czynność uczenia się jest procesem pamięciowym, trzeba więc uczyć się słów i zwrotów w sposób świadomy i czynny a proces ten jest niemal identyczny z procesem uczenia się na pamięć jakiegoś tekstu lub poezji; czyli poprzez **głośne i wielokrotne powtarzanie** materiału, jakiego się uczymy. Nie może to być jednak powtarzanie bezmyślne i nie można go utożsamiać z tzw. „wkuwaniem”, trzeba to bowiem robić **w stanie podwyższonej koncentracji intelektualnej**; tzn. podczas powtarzania trzeba wyobrażać sobie to, czego się uczymy i dopiero wtedy następuje proces trwałego zapamiętania danego słowa lub zwrotu, a mówiąc inaczej; wprowadzania materiału językowego do **pamięci czynnej**, czyli takiej, z której możemy skorzystać w każdej chwili.

Wykonując głośne powtarzanie ćwiczymy także nasz aparat mowy w zdolności wymawiania słów w określonym języku, dokładnie tak samo jak doskonalimy się podczas powtórek w wykonywaniu jakiegoś ćwiczenia gimnastycznego i tak jak to ćwiczenie, aby wykonać je dobrze, trzeba powtórzyć kilkanaście czy kilkadziesiąt razy, tak aby uzyskać płynność w wymawianiu słów i zwrotów też trzeba je wielokrotnie powtórzyć aby je trwale zapamiętać i potem po prostu używać ich w odpowiednich sytuacjach. Podkreślam powyższe stwierdzenie między innymi dlatego, ponieważ wiele uczących się osób wyobraża sobie naukę języka obcego w formie konwersacji i innych tego typu ćwiczeń, co jest błędem już w samym założeniu, ponieważ w trakcie tych ćwiczeń cały czas obracają się w zakłętym kręgu tych samych, poznanych wcześniej słów i zwrotów, których siłą rzeczy znają bardzo niewiele. Nie można też sugerować się tym, że szybko zapamiętujemy te słowa i zwroty w obcym języku, które stanowią jednoznaczne i bardzo silne skojarzenia dla każdego z nas, jak np. „dziecko”, „samochód”, „biały”, „długi”, „zrobić zakupy” „pójść do domu” itp., takich bowiem słów i zwrotów jest najwyżej kilkaset i można się ich nauczyć w każdych okolicznościach. Problem w tym, że pozostaje jeszcze co najmniej kilkanaście tysięcy innych, których nie można „zostać nauczonym” na żadnym kursie ani innych tego typu zajęciach, tylko trzeba się ich nauczyć samemu; właśnie poprzez **głośne, wielokrotne powtarzanie w stanie podwyższonej koncentracji intelektualnej**.

Jak korzystać z niniejszego podręcznika

Najlepszym sposobem poznawania nowych słów i zwrotów jest uczenie się ich samodzielnie **w określonych skojarzeniach**; czyli w krótkich zwrotach lub zdaniach i tak też zbudowany jest niniejszy podręcznik w obu jego częściach.

Część I zawiera szczegółowy przegląd gramatyki hiszpańskiej, który musisz przeczytać ze zrozumieniem jego treści; tak jak się czyta np. instrukcję obsługi jakiegoś urządzenia a wszystkie podane przykłady hiszpańskie trzeba głośno powtarzać, bo stanowią one także **wzorce językowe**; czyli na przykładzie tych nauczonych zdań będziesz mógł budować inne zdania zmieniając jedynie poszczególne słowa.

Część II jest podręcznikiem do nauki słów i zwrotów, czyli przystąpisz do nauki zawartych tam zdań, zwrotów czy słów już ze znajomością gramatyki; tak więc nie powinieneś już mieć problemów ze zrozumieniem konstrukcji gramatycznej tych zdań. Pod wszystkimi dłuższymi zdaniami jest „podpowiedź” (ilość kropek odpowiada ilości liter danego wyrazu) ułatwiająca nauczenie się takiego zdania.

Ponieważ czasowniki hiszpańskie sprawiają uczącym się osobom poważny problem z uwagi na bardzo dużą ilość ich form w czasach i trybach, wprowadziłem dodatkowe ćwiczenie nauki niektórych ich form (zieloną czcionką), pod tabelą koniugacji. Są to skuteczne i sprawdzone przeze mnie metody nauki ale nie są to metody „cudowne”, bo takich metod nie ma. Tak czy owak musisz zdobyć się na wysiłek głośnego powtarzania w stanie podwyższonej koncentracji intelektualnej, bo bez tego wysiłku po prostu nie nauczysz się szybko tego materiału językowego.

Podczas pracy nad określonym zdaniem zawsze pamiętaj, że musisz sobie odpowiedzieć mentalnie na **trzy pytania**:

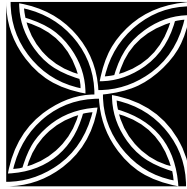
1. Czy rozumiem konstrukcję gramatyczną tego zdania?
2. Czy wymawiam je prawidłowo?
3. Czy wiem, co ono znaczy?

Oczywiście należy sobie jeszcze postawić pytanie, czy dane słowo lub zwrot wymawiasz płynnie i bez wahania i czy masz je już w pamięci czynnej, bo jeżeli nie, to musisz je powtarzać tak długo, aż będziesz czuł / czuła, że możesz z takiego słowa lub zwrotu **skorzystać w każdej chwili**, kiedy będzie Ci ono potrzebne.

Materiał językowy zamieszczony w tym podręczniku jest moim subiektywnym wyborem, ale wyborem dokonany z największą starannością i oparty na wieloletnim doświadczeniu mojej pracy jako autora słowników, leksykonów i podręczników, a także doświadczeniu praktycznym nabytym podczas prowadzenia zajęć z osobami uczącymi się języków obcych. Zwracam też uwagę, że najtrudniejszy jest początek; trzeba przełamać niechęć do tego typu nauki, ponieważ obszary w mózgu, które zawiadują tego typu aktywnością intelektualną są u wielu osób nie udrożnione i „zardzewiałe”, jednak w miarę nauki ta praca będzie Ci szła coraz łatwiej. Po mniej więcej miesiącu możesz nawet zacząć odczuwać przyjemność z głośnego powtarzania, ponieważ podczas tej czynności zacznie się wytwarzać w Twoim umyśle **stan relaksacyjny**, który jest nie tylko przyjemny, ale także pomaga w nauce a sama nauka stanie się znakomitym relaksem i odskocznią od rutyny codziennego dnia; taka nauka języka jest też znakomitym ćwiczeniem mózgu i umysłu. Uprzedzam też, że aby mieć gwarancję pozytywnego zdania egzaminu a także aby mieć gwarancję posługiwania się językiem hiszpańskim na codzień, musisz cały ten podręcznik **przepracować od A do Z**, nie ma takiej opcji, żeby znać jakiś język tylko, powiedzmy, od A do P. Natomiast zdecydowanie odradzam proponowane w różnych podręcznikach ćwiczenia typu: „Wypełnij brakujące miejsca” albo: „Połącz następujące wyrazy ze sobą”; są to bardzo niewydajne ćwiczenia, które w minimalnym stopniu pomagają w nauce. Odradzam też wszelkiego typu webinary, konwersacje i inne tego typu kursy proponowane w Internecie lub jako zajęcia „na żywo”, ponieważ są to także bardzo niewydajne sposoby nauki a osoby lub firmy proponujące tego typu zajęcia chcą po prostu na Tobie zarobić, wiedząc, że ogromna większość osób uczących się języków obcych chce sobie „kupić” znajomość języka bez wysiłku lub z minimalnym wysiłkiem z ich strony. Natomiast zaoszczędzony na tego typu zajęciach czas zalecam przeznaczyć na bardzo staranne przestudiowanie tego podręcznika oraz nauczenie się wszystkich zawartych tu słów i zwrotów, bo to jest materiał, który zawsze Ci się przyda, nie tylko na egzaminie ale po prostu w codziennym używaniu języka hiszpańskiego.

Autor życzy wytrwałości i powodzenia w nauce.

CZĘŚĆ I

Pełny przegląd gramatyki hiszpańskiej

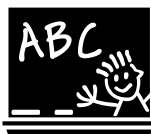

**Należy bardzo starannie i ze zrozumieniem
przeczytać opisy gramatyczne oraz powtarzać głośno
w stanie podwyższonej koncentracji intelektualnej
wszystkie hiszpańskie zdania, frazy oraz słowa.**

SPIS TREŚCI

Alfabet hiszpański
Wymowa głosek i dwugłosek
Akcent
Użycie dużych liter
Interpunkcja
Budowa zdania
Zdania podrzędne
Rodzajniki
Rzeczowniki
Rodzaj męski
Rodzaj żeński
Liczba mnoga rzeczowników
Rzeczowniki złożone
Liczebniki
Zaimki osobowe
Zaimki zwrotne
Zaimki dzierżawcze
Zaimki wskazujące
Zaimki względne
Zaimki pytajne
Zaimki nieokreślone
Czasowniki
Koniugacja czasowników
Czasy hiszpańskie
Tryb łączący
Tryb warunkowy
Tryb rozkazujący
Czasowniki ser, estar i haber
Czasowniki zmiany
Czasowniki zwrotne

Bezokolicznik
Imiesłowy
Strona bierna
Inne konstrukcje czasownikowe
Rekcja czasowników
Podsumowanie czasowników
Przymiotniki
Szyk przymiotników
Stopniowanie przymiotników
Inne funkcje przymiotników
Przysłówki
Przymyki
Spójniki
Mowa zależna

Alfabet hiszpański

A a	[a]	J j	[hota]	R r	[erre]
B b	[be]	K k	[ka]	S s	[ese]
C c	[θe]	L l	[ele]	T t	[te]
CH	[che]	LL	[elle]	U u	[u]
D d	[de]	M m	[eme]	V v	[ube]
E e	[e]	N n	[ene]	W w	[ube doble]
F f	[efe]	Ñ ñ	[eñe]	X x	[ekis]
G g	[he]	O o	[o]	Y y	[i griega]
H h	[acze]	P p	[pe]	Z z	[θeta]
I i	[i]	Q q	[ku]		

Uwaga! **CH** oraz **LL** są traktowane jako oddzielne litery.

Wymowa głosek i dwugłosek

Większość głosek wymawiamy podobnie jak w języku polskim. Różnice występują w następujących głoskach i dwugłoskach:

- c** przed **e** oraz **i** wymawiamy jak zmieszane **c** i **s** jednocześnie nieco sepleniąc, dźwięk ten w zapisie fonetycznym jest zapisywany znakiem **θ** – tak jak w angielskim słowie *thanks*. Przed innymi głoskami wymawiamy jak **k**.
- ch** wymawiamy jako dźwięk pośredni między polskimi **cz** a **ć**
- d** na początku wyrazu wymawia się jak polskie **d** ale na końcu wyrazu nie wymawia się go prawie wcale.
- g** przed **e** oraz **i** wymawiamy jak polskie gardłowe ale miękkie **h** a kiedy stoi między samogłoskami wymawia się jak polskie **ch**
- h** jest zawsze nieme (nigdy się go nie wymawia)
- j** wymawiamy zawsze jak mocne polskie **ch** ale bardziej gardłowo.
- ll** wymawiamy jak **jj**, jak np. w polskim imieniu „Janek”.
- ñ** wymawiamy jak polskie **ń**.
- qu** wymawiamy jak polskie **k** ale ta litera występuje razem z **u** i tę dwugłoskę wymawia się jak **ke** jak np. w słowie **querer** [kerer]
- r** wymawiamy mocno i wibrująco, gdy występuje na początku lub w środku wyrazu po spółgłosce, szczególnie po **n**, **l**, i **s**. Natomiast w innych wypadkach, zwłaszcza między dwiema samogłoskami i na końcu wyrazu

wymawia się jak polskie *r*.

- rr** wymawiamy jeszcze mocniej i bardziej wibrująco niż *r*.
- s** wymawiamy jak szeleszczące *s* ale w pozycji przed spółgłoskami dźwięcznymi wymawiamy jak *z*, np. *desde* [dezde]
- ui** ma wymowę zbliżoną do polskiego *fi*, ale wymawianego bardziej dwuwargowo.
- x** wymawiamy jak *ks*, gdy znajduje się między dwiema samogłoskami, a także gdy jest pierwszą lub ostatnią literą wyrazu. Natomiast przed spółgłoską brzmi jak bezdźwięczne *s*.
- y** wymawiamy jak polskie *j*, wyjątkiem jest spójnik *y*; wtedy wymawiamy je jak *i*.
- v i b** gdy jest na początku wyrazu wymawiamy jak *b*, a w środku i na końcu wyrazu niedomknięte *b* (pomiędzy *b* i *w*).
- x** wymawiamy jak zmieszane *k* i *s* ale przed spółgłoską wymawiamy jak *s* np. *texto* [testo]
- y** wymawiamy jak polskie *i*
- z** zawsze wymawiamy θ (patrz informacja do litery *c*).

Uwaga! Powyższe zasady dotyczą głównie tzw. wymowy kastylijskiej, która występuje w większości prowincji w Hiszpanii. Wymowa w innych częściach świata, szczególnie w Ameryce Południowej, może różnić się od wymowy

kastylijskiej – najczęstsza różnica dotyczy wymowy **c** i **z** – nie wymawia się ich jako **θ**, ale jako **s**.

Zapraszam wszystkich ambitnych samouków na stronę internetową:

angielskidlasamoukow.pl

Akcent

Akcent w języku hiszpańskim jest mocniejszy niż w polskim a to dlatego, że przesunięcie akcentu na inną sylabę może zmienić znaczenie wyrazu np. **terminó** – skończył ale **el término** – koniec. Należy też pamiętać, że akcent w języku hiszpańskim jest zmienny, dlatego podczas nauki trzeba na to zwracać uwagę i uczyć się wymawiać słowa z odpowiednim akcentem. W wielu wyrazach akcent zaznaczany jest graficznie; głoski z kreską u góry oznaczają, że na tę sylabę pada akcent i na to trzeba zwrócić baczną uwagę.

W wyrazach zakończonych na samogłoskę oraz na spółgłoski **n** i **s** akcent pada na przedostatnią sylabę (podobnie jak w języku polskim) np.: la **pantalla**, la **mesa**.

W wyrazach zakończonych na spółgłoskę, z wyjątkiem **n** i **s**, akcent pada na ostatnią sylabę, np.: **hablar**, la **ciudad**.

Użycie dużych liter

Zasady użycia dużych liter są w języku hiszpańskim są podobne jak w języku polskim z wyjątkiem nazw mieszkańców krajów, ras, narodowości i grup etni-

cznych, np. **polaco** (Polak), **americano** (Amerykanin), **negro** (Murzyn), **española** (Hiszpanka), **judío** (Żyd) itp.

Nazwy osób i miejsc są zawsze pisane wielką literą, podobnie jak święta i nazwy przedmiotów szkolnych. W tytule książki lub filmu pierwsze słowo jest pisane wielką literą, chyba że jest to nazwa własna.

Interpunkcja

Zasady interpunkcji są niemal takie same jak w języku polskim ale charakterystyczne jest użycie na początku zdań pytających i wykrzyknikowych odwróconych znaków zapytania i wykrzyknika – ¿, ¡, np.:

¿**Adónde vas?** – Dokąd idziesz?

¡**Divertirse!** – Udanej zabawy!

Również użycie przecinków jest podobne jak w języku polskim a wyjątkiem jest to, że nie stawia się przecinka przed zdaniami podrzędnie złożonymi. Podobnie stawianie kropek; w języku hiszpańskim stawia się kropki po takich skrótach jak **dr.** – **doctor**, **Ud.** – pan, pani i kilka innych.

Budowa zdania

Szyk w zdaniu hiszpańskim jest stosunkowo swobodny i bardzo zbliżony do polskiego. Podobnie jak w języku polskim elementem składowym zdania oznajmującego jest podmiot, orzeczenie, dopełnienie bliższe i dopełnienie dalsze, np.:

Juan le dio a su esposa un ramo de flores.

Juan dał swojej żonie bukiet kwiatów.

Jednak, uwaga, często orzeczenie pojawia się w zdaniu przed podmiotem. Dzieje się tak w sytuacji, kiedy orzeczenie jest tematem; czyli najważniejszym elementem w zdaniu. Szczególnie często taki szyk występuje w pytaniach, np.:

¿Está aquí Pedro?

Czy jest tu może Pedro?

¿Dónde guardas tu los gafas?

Gdzie przechowujesz szklanki?

Jeżeli w zdaniu występują jednocześnie dopełnienie bliższe i dalsze, dopełnienie bliższe stoi zazwyczaj na pierwszym miejscu, np.:

Pedro ha prestado un coche a Juana.

Pedro pożyczył Juanie samochód.

Jeśli w zdaniu oprócz dopełnienia bliższego i dalszego występuje jeszcze inny element, dopełnienie dalsze stoi na początku, np.:

A este señor no quiero ver aquí.

Tego pana nie chcę tutaj widzieć.

Este anillo me lo regaló mi marido.

Ten pierścionek podarował mi mój mąż.

Aby położyć nacisk na podmiot, należy przenieść go na koniec zdania, np.:

Aquí solía vivir mi esposa.

Tu mieszkała kiedyś moja żona.

Można przenieść nacisk na poszczególne części zdania, przenosząc je na początek zdania za pomocą konstrukcji z czasownikiem **ser** i zaimkiem względnym, np.:

Pedro se comió todo el pastel.

Pedro zjadł cały tort.

Fue Pedro quien se comió todo el pastel.

To Pedro zjadł cały tort.

Natomiast okolicznik miejsca można wstawić w dowolnym miejscu w zdaniu, np.:

Voy a Londres la semana que viene.

La semana que viene voy a Londres.

W przyszłym tygodniu jadę do Londynu.

W języku hiszpańskim **ZDANIA PRZECZĄCE** tworzy się poprzez dodanie przed orzeczeniem partykuły **no**, np.:

No hablo francés.

Nie mówię po francusku.

Juan García no trabaja aquí.

Juan García tutaj nie pracuje.

No compro verduras en el supermercado.

Nie kupuję warzyw w supermarkecie.

Jeżeli przed orzeczeniem stoi zaimek partykułę **no** należy wstawić przed nim, np.:

No te creo.

Nie wierzę ci.

Ella no me lo mostró.

Ona mi tego nie pokazała.

W zdaniach z zaimkami i spójnikami przeczącymi; **nadie** – nikt, **nada** – nic, **nunca** – nigdy, **ninguno** – żaden, **tampoco** – też nie, **ni** – ani, partykuły **no**

używa się tylko wtedy, gdy te słowa stoją za orzeczeniem, np.:

No entiendo nada.

Niczego nie rozumiem.

Yo no lo entiendo tampoco.

Ja też tego nie rozumiem.

No hay nadie en casa.

Nie ma nikogo w domu.

No he estado en África nunca.

Nigdy nie byłam w Afryce.

No tenemos suéter en esta talla.

Nie mamy swetra w takim rozmiarze.

Yo no lo sé tampoco.

Ja też tego nie wiem.

No se lo dijo a nadie; ni tu ni yo.

Nikommu nic nie powiedział; ani tobie ani mnie.

Ale jeżeli zaimki i spójniki przeczące stoją przed orzeczeniem, **no** trzeba pominąć, np.:

Nadie me invitó.

Nikt mnie nie zaprosił.

Nunca he estado en África.

Nigdy nie byłam w Afryce.

Juan tampoco vino a trabajar hoy.

Dzisiaj też Juan nie przyszedł do pracy.

Ani nie palę ani nie piję alkoholu

Ni fumo ni bebo alcohol.

W celu położenia nacisku na osobę pytaną, można partykułę **no** postawić na końcu pytania, np.:

Tú vienes de México, ¿no?

Przyjechałeś z Meksyku, tak?

ZDANIA PYTAJĄCE w języku hiszpańskim tworzy się następująco:

Pytania ogólne odpowiadające polskim czy?, mają w języku hiszpańskim ten sam szyk, co zdania twierdzące; różnią się jedynie intonacją oraz dodatkowym znakiem zapytania ¿ na początku zdania, np.:

¿Has comprado plátanos? – Czy kupiłeś banany?

¿Eres de Madrid? – Czy jesteś z Madrytu?

¿Confías en mí? – Czy mi ufasz?

Pytania szczegółowe rozpoczynające się od zaimków pytających tworzy się według następującego wzorca:

zaimek pytający + orzeczenie + podmiot + dopełnienie lub okolicznik, np.:

¿Dónde está el hospital infantil aquí?

Gdzie jest tutaj szpital dziecięcy?

¿Que hiciste ayer de la tarde?

Co robiłeś wczoraj wieczorem?

Jeżeli występujący w zdaniu czasownik wymaga użycia przyimka, należy wstawić go przed zaimkiem pytającym, np.:

¿Con quién vas de viaje?

Z kim jedziesz na wycieczkę?

¿De qué trata esta película?

O czym jest ten film?

ZDANIA WYKRZYKNIKOWE w języku hiszpańskim zaczynają się od odwróconego znaku wykrzyknika ¡ ale szyk jest taki sam jak w zdaniu oznajmującym, np.:

¡No puedo creerlo!

Nie mogę w to uwierzyć!

¡Cuidado, que viene un tranvía!

Uważaj, jedzie tramwaj!

ZDANIA BEZOSOBOWE w języku hiszpańskim można tworzyć na cztery sposoby:

- Za pomocą zaimka **se** oraz czasownika w trzeciej osobie liczby pojedynczej, dopełnienie osobowe jest wprowadzane przyimkiem **a**, np.:

Se jugar mejor en equipo que solo.

Lepiej gra się w drużynie, niż samemu.

Después de un accidente, siempre se busca a los responsables.

Zawsze po wypadku poszukuje się winnych.

- Za pomocą zaimka **uno** oraz czasownika w trzeciej osobie liczby pojedynczej, jeżeli w zdaniu pojawiają się zaimki, również one muszą przyjąć formę 3. osoby liczby pojedynczej, Zdania te odpowiadają polskim zdaniom zaczynającym się od słowa *człowiek*, np.: np.:

Siempre uno se preocupa por su familia.

Po prostu człowiek martwi się o swoją rodzinę.

Uno puede querer estar solo.

Czasem człowiek może chcieć być samemu.

- Za pomocą czasownika w trzeciej osobie liczby mnogiej i odpowiada polskiemu określeniu *mówią*, *mówi się*, np.:

Dicen que los precios del gas van a subir.

Mówi się, że ceny benzyny znowu wzrosną.

Aquí frien los mejores pescados de Andalucía.

Tutaj smażą najlepsze ryby w Andaluzji.

- Za pomocą czasownika w drugiej osobie liczby pojedynczej a zaimki dzierżawcze i osobowe również przyjmują tę formę, np.:

Esta es una de esas situaciones en las que no sabes qué hacer.

To jest jedna z takich sytuacji, w których nie wiesz, co zrobić.

En este restaurante tienes que esperar mucho tiempo para que el camarero tome tu pedido.

W tej restauracji i musisz długo czekać na kelnera aż przyjmie zamówienie.

Oto kilka zdań pokazujących różnicę pomiędzy tymi dwoma trybami:

CONDITIONAL SIMPLE	CONDITIONAL COMPUESTO
Hoy no harías nada por ella. Dzisiaj nic byś dla niej nie zrobił.	Entonces lo habrías hecho todo por ella. Wtedy wszystko byś (był) dla niej zrobił.
Ahora se lo venderías porque necesitas dinero. Teraz sprzedałbyś mu to, bo potrzebujesz pieniędzy.	Entonces no se lo habrías vendido porque no necesitabas dinero. Wtedy byś (był) mu tego nie sprzedał, bo nie potrzebowałeś pieniędzy.
Ahora te casarías con él porque eres vieja. Teraz byś za niego wyszła, bo jesteś stara.	Entonces no te habrías casado con él porque eras joven. Wtedy byś (była) za niego nie wyszła, bo byłaś młoda.

Tryb rozkazujący

Użycie trybu rozkazującego (**modo imperativo**) w języku hiszpańskim jest podobne jak w polskim i jest to tryb, który służy do wydawania poleceń, rozkazów, instrukcji lub rad. W języku hiszpańskim ten czas występuje tylko w pierwszej osobie liczby mnogiej i drugiej osobie liczby pojedynczej (tj. *ty, my, wy*). Forma afirmatywna jest stosowana do wydawania poleceń lub rozkazów pozytywnych, a negatywna – do wydawania poleceń lub rozkazów negatywnych.

Przykłady zdań w trybie rozkazującym afirmatywnym to:

¡Ven aquí y siéntate!

Chodź tutaj i usiądź!

¡Come la cena!

Zjedz obiad!

¡Escucha la música!

Posłuchaj muzyki!

¡Preparemos la cena!

Przygotujmy obiad!

Pela las patatas y corta la cebolla.

Obierz ziemniaki i pokrój cebulę.

Préstame tu paraguas un momento, ¿quieres?

Pożycz mi na chwilę parasolkę, dobrze?

¡Viva el rey!

Niech żyje król!

¡Abrid la puerta!

Otwórzcie drzwi!

¡Habla más despacio!

Mów wolniej!

Leen libros en español para aprender mejor el idioma.

Czytajcie hoszpańskie podręczniki aby lepiej znać ten język.

W trybie rozkazującym afirmatywnym zaimki zwrotne oraz zaimki dopełnienia doczepiane są na końcu odmienianego czasownika, np.:

¡Sientate por favor! – Usiądź proszę!

¡Dame el libro! – Daj mi tę książkę!

¡Vamonos de aqui! – Chodźmy stąd!

¡Levantaos! – Podnieście się!

Przykłady zdań w trybie rozkazującym negatywnym to:

¡No comas tantos dulces!

Nie jedz tyle słodczy!

¡No hables con la boca llena!

Nie mów z pełną buzią!

¡No salgas sin abrigo!

Nie wychodź bez płaszcza!

¡Deja de hablar y ponte a trabajar!

Przeście gadać i weźcie się do pracy!

W trybie rozkazującym negatywnym zaimki zwrotne i zaimki dopełnienia stoją przed czasownikiem, np.:

¡No me dejes! – Nie zostawiaj mnie!

¡No le digas eso! – Nie mówcie mu tego!

¡No te vayas tan rápido! – Nie wychodźcie tak szybko!

Należy także zauważyć, że w języku potocznym funkcjonują tzw. **imperativos lexicalidos**, czyli formy trybu rozkazującego, które utraciły swoje dosłowne znaczenie i są stosowane w różnych sytuacjach komunikacyjnych. W tych konstrukcjach używa się słów **anda**, **vaya**, **venga** i **vamos**.

Anda używa się aby wyrazić ekscytację, np.:

¡Anda! ¡No sabía que vivías tan cerca!

No proszę! Nie wiedziałem, że mieszkasz tak blisko!

Vaya używa się do wyrażenia zarówno rozczarowania jak i podziwu, np.:

¡Vaya! Pensé que todo había terminado!

O rany! Ja myślałem, że to już po wszystkim!

¡Vaya! ¡Lo hiciste bastante bien!

O kurczę! Nieźle to zrobiłeś!

Venga i vamos używa się do pospieszania kogoś, zachęty itp., np.:

¡Vamos! ¡Tenemos que volver al trabajo!

Do dzieła! Trzeba wracać do pracy!

¡Venga a casa ahora! ¡Los padres están esperando!

Leć już do domu! Rodzice czekają!

Czasowniki ser, estar i haber

W języku hiszpańskim występują trzy czasowniki, które mogą być tłumaczone na język polski jak *być*; czyli **ser**, **estar** i **haber**. Każdy z nich jest używany w innym kontekście. Najogólniej biorąc czasownik **ser** odnosi się do cech stałych a **estar** odnosi się do stanów; czyli sytuacji zmiennych. Pamiętajmy też, że po **estar** nigdy nie stawiamy rzeczownika.

Czasownika **SER** używa się :

- do pokazania istnienia kogoś lub czegoś, np.:

Esta es mi casa. – To jest mój dom.

Soy estudiante de derecho. – Jestem studentem prawa.

Somos polacos. – Jesteśmy Polakami.

Ser o no ser; esa es la pregunta! – Być albo nie być; oto jest pytanie!

- do pokazania jakichś właściwości lub cech charakteru, np.:

El dueño de esta casa es muy rico.

Właściciel tego domu jest bardzo bogaty.

Los habitantes de esta casa son tranquilos y no hacen ningún ruido.

Mieszkańcy tego domu są spokojni i nie hałasują.

Nuestro apartamento es muy bonito.

Nasze mieszkanie jest bardzo ładne.

Los rascacielos del centro de la ciudad están hechos de hormigón.

Wieżowce w centrum miasta są z betonu.

Juan es un hombre muy trabajador.

Juan jest bardzo pracowitym człowiekiem.

Nuestro perro es viejo y ciego.

Nasz pies jest już stary i ślepy.

Nuestro armario es grande y alto.

Nasza szafa jest duża i wysoka.

¿Estas camisetas están hechas de algodón?

¿Czy te T-shirty są bawełniane?

- do pokazania narodowości, pochodzenia, zawodu, przynależności, itp. np.:

Somos de Polonia.

Jesteśmy z Polski.

Todas estas personas son españolas.

Ci wszyscy ludzie są Hiszpanami.

La hija del señor García ya es abogada y su hijo es piloto.

Córka pana García jest już prawniczką a syn jest pilotem.

¿Eres de nuestra ciudad? ~ No soy un visitante.

Jesteś z naszego miasta? ~ Nie jestem przyjezdny.

¿Esta computadora es tuya? – No, esta computadora funciona.

Czy ten komputer jest twój? – Nie, ten komputer jest służbowy.

¿Cuál es su auto?

Który samochód jest wasz?

- do umiejscowienia jakiejś sytuacji w czasie lub przestrzeni, np.:

La reunión será en la sala nº 5.

Zebranie odbędzie się w sali nr 5.

Este concierto fue en el edificio de la ópera, no en la sala filarmónica.

Ten koncert był w budynku opery nie w filharmonii.

¿Hoy es martes o miércoles?

Dziś jest wtorek czy środa?

Ya es invierno, así que son las cuatro y ya está oscuro.

Jest już zima, więc jest godzina czwarta i jest już ciemno.

Cerca de nuestra casa es un roble que tiene más de 200 años.

Niedaleko naszego domu jest dąb, który ma ponad 200 lat.

- występuje przy określaniu godzin, pór roku itp., np.:

Ya son las diez, así que ya es tarde.

Jest już dziesiąta, więc jest już późno.

Eso sucedió hace cinco años.

To się wydarzyło pięć lat temu.

Es otoño y las hojas caen de los árboles.

Jest już jesień i liście spadają z drzew.

- w znaczeniu nadawać lub nie nadawać się do czegoś, np.:

No soy apto para este trabajo. Lo lamento.

Nie nadaję się do tej pracy. Przykro mi.

- przy tworzeniu strony biernej, np.:

Este pianista es amado por todos sus admiradores.

Ten pianista jest kochany przez wszystkich swoich wielbicieli.

- w konstrukcjach nieosobowych, np.:

Es sentido que esto tuviera que suceder.

To logiczne, że tak musiało się stać.

Esta solución es posible.

Takie rozwiązanie jest możliwe.

- występuje zazwyczaj przed przymiotnikami **joven, nuevo, viejo, pobre, rico, feliz**, np.:

Son ricos aunque todavía son jóvenes.

Oni są bogaci, mimo że są jeszcze młodzi.

Es feliz aunque el es pobre

On jest szczęśliwy, mimo że jest biedny.

Generalnie czasownika **ser** używa się do uogólniania i przedstawiania jakiejś cechy w sposób obiektywny, np.:

Es difícil llevarse bien con Juan.

Juan jest trudny we współżyciu.

Las setas suelen ser caras.

Grzyby są na ogół drogie.

Debes ver esta película; es genial.

Musisz zobaczyć ten film; jest świetny.

- występuje też w wielu zwrotach i wyrażeniach, np.:

¿Cómo es eso?

Co to ma znaczyć?

Sea como sea fuere.

Co ma być, to będzie.

Czasownik **ser** tworzy z przyimkami następujące formy:

Esta camisa es con mangas largas.

Ta koszula jest z długimi rękawami.

Este coche es sólo para uso comercial.

Ten samochód jest tylko do użytku służbowego.

Lo hice es por ti.

Zrobiłam to przez wzgląd na ciebie.

Czasownika **ESTAR** używa się :

- kiedy pokazuje on umiejscowienie kogoś lub czegoś w przestrzeni lub czasie, przy określaniu lokalizacji, np.:

Durante nuestras vacaciones en julio estuvimos en Egipto.

Podczas urlopu w lipcu byliśmy w Egipcie.

Está Juana en casa?

Czy Juana jest w domu?

¿A cuánto estamos hoy? ~ Hoy estamos viernes 13.

Którego dziś mamy? ~ Dziś mamy piątek trzynastego.

Su casa está allá arriba en la colina.

Ich dom jest tam, na wzgórzu.

No estoy en la oficina ahora mismo. Estoy en la ciudad.

Nie ma mnie teraz w biurze. Jestem na mieście.

¿Estaba Juan en la reunión?

Czy Juan był na zebraniu?

- do określania stanu tymczasowego, samopoczucia itp., np.:

Veo que estás muy triste hoy, ¿por qué?

Widzę, że jesteś dzisiaj bardzo smutna, dlaczego?

Espere un momento; aún no estamos listos.

Poczekajcie chwilę; nie jesteśmy jeszcze gotowi.

Buenos días, ¿cómo estás?

Dzień dobry, jak się masz?

El día está nublado hoy.

Dzisiaj jest pochmurny dzień.

Estas chaquetas ya no están de moda.

Takie marynarki nie są już modne.

El director está ocupado ahora y no puede hablar con usted.

Pan dyrektor jest teraz zajęty i nie może rozmawiać z panem.

Hoy estoy feliz, aunque estoy cansado.

Jestem dzisiaj zadowolony, choć jestem zmęczony.

- kiedy określamy jakość lub rezultat, np.:

La cena es excelente.

Obiad jest znakomity.

Los efectos de sus acciones estan pobres.

Efekty jego działań są kiepskie.

- w znaczeniu kosztować, być wartym, itp., np.:

Este palacio es digno de ver.

Ten pałac jest wart zobaczenia.

Los plátanos estan a dos euros el kilo.

Banany kosztują dwa euro za kilogram.

- do podawania aktualnej ceny, np.:

Los huevos ahora estan a 30 centavos cada uno.

Jajka są teraz po 30 centów sztuka.

- zawsze z przymiotnikami **vivo** i **muerto**, np.:

¿Estas figuras están vivas o están hechas de plástico?

Te figury są żywe czy są z plastiku?

- z przysłówkami **bien** i **mal**, np.:

Esto está mal, tienes que hacerlo de nuevo.

To jest źle, musisz to zrobić jeszcze raz.

¿Están ustedes bien?

Czy u Państwa jest wszystko dobrze?

- w wielu zwrotach, np.:

¡Está bien! – Dobrze! *(w odpowiedzi)*

¿Estás loco? ~ Zwariowałeś?

estar sobre sí – być spokojnym

estar a punto de algo – być bliskim czegoś

estar como un toro – być silnym jak byk

estar de acuerdo – zgadzać się

estar de buen / mal humor – być w dobrym / złym humorze

estar harto – mieć dosyć

estar listo para algo – być gotowym na coś

estar tonto – być pijanym

Generalnie czasownika **estar** używa się do przedstawiania jakiejś cechy jako wyjątkowej lub tymczasowej, np.:

Antes de Pascua, los huevos están caros.

Przed Wielkanocą, jajka zazwyczaj są drogie.

La fiesta de Juana ha estado genial y muy divertida.

Przyjęcie u Juany było świetne i było bardzo fajnie.

Należy jednak uważać, bo przymiotniki dotyczące stanu cywilnego mogą występować zarówno z czasownikiem **ser** jak i **estar**, np.:

Pedro es / está casado con un médico.

Pedro jest żonaty z lekarką.

¿Es cierto que Juana es / está divorciada?

Czy to prawda, że Juana jest rozwiedziona?

Czasownik **estar** tworzy z przyimkami następujące formy:

Estoy con gripe. – Mam grypę.

Estoy con sueño. – Jestem śpiący

Estamos de limpieza. – Jesteśmy w trakcie sprzątnia.

Estoy para retirarme. – Zaraz sobie pójde.

¡Todo eso es por tí! – To wszystko przez ciebie!

Esta historia está po escribir. – Ta historia jest jeszcze do napisania.

Należy mieć na uwadze, że użycie **ser** jak i **estar**, jest zależne od umiejscowienia w zdaniu jakiegoś czasownika lub przymiotnika. Oto kilka przykładów.:

Este artículo está fabricado en España.

Ten artykuł został wyprodukowany w Hiszpanii.

Este artículo es fabricado en España.

Ten artykuł jest produkowany w Hiszpanii.

El coche ha sido lavado y está limpio.

Samochód został umyty i jest czysty.

Este bebé siempre es limpio.

To dziecko zawsze jest czyste.

Hoy un cielo está azul; no hay una sola nube.

Dzisiaj jest niebieskie niebo; nie ma ani jednej chmury.

El cielo siempre es azul sobre California.

Nad Kalifornią niebo jest zawsze niebieskie.

CZASOWNIKA **HABER** używa się m.in. do określania położenia, a szczególnie często jest używana forma **hay** (jest, znajduje się), np.:

Hay muchos monumentos antiguos en Italia.

We Włoszech jest mnóstwo zabytków ze starożytności.

Hay un desordenado en tu escritorio, ¿cuándo lo limpiarás?

Na twoim biurku jest bałagan, kiedy go sprzątniesz?

Hay especias en el cajón del mueble de la cocina; toma el que quieras.

W szufladzie szafki w kuchni są przyprawy; weź którą chcesz.

Ayer hubo un accidente en la autopista A1 y un carril quedó bloqueado.

Wczoraj na autostradzie A1 był wypadek i jeden pas ruchu był zablokowany.

Czasownik **haber** jest także czasownikiem posiłkowym i odmienia się przez osoby, czasy i tryby, np.:

No he visto esta película todavía.

Jeszcze nie widziałem tego filmu.

Cuando llegamos, el partido ya había terminado.

Kiedy przyszliśmy, mecz już się kończył.

Apenas hubo parado de llover, salimos a dar una vuelta.

Jak tylko przestało padać, to poszliśmy na przechadzkę.

Czasownik **haber** w formie **hay** odpowiada angielskiej formie *there is*; czyli *jest*, *znajduje się*, a w formie **hay** w połączeniu z **que** oznacza **trzeba**, np.:

Hay que decirle la verdad.

Trzeba powiedzieć jej prawdę.

Hay dos soluciones; el primero es...

Są dwa rozwiązania; pierwsze to ...

No hay nada importante en este informe.

W tym raporcie nie ma niczego ważnego.

Había veinte alumnos en nuestra clase.

W naszej klasie było dwudziestu uczniów.

Konstrukcja **haber + participio**, to bezokolicznik w czasie przeszłym i odpowiada polskiemu imiesłowowi typu: *powiedzenie, czytanie*, w zdaniach opisujących oraz polskim konstrukcjom wyrażającym żal, radość itp. uczucia, że coś już się stało, np.:

Gracias por haber dicho la verdad.

Dziękuję za powiedzenie mi prawdy.

Me arrepiento de no haber hablado con él.

Żałuję, że z nim nie porozmawiałem.

Tengo miedo de haber perdido esa oportunidad.

Obawiam się, że straciłem tę okazję.

nos alegramos de haber estado juntos.

Cieszymy się, że byliśmy razem.

Czasowniki ser, estar i haber występują w bardzo wielu przykładach w obu częściach tego podręcznika. Należy uważnie obserwować ich zastosowanie.

Inne ważne czasowniki

Czasownik **TENER** oznacza *mieć, posiadać*, np.:

Tengo esposa y dos hijos.

Mam żonę i dwoje dzieci.

Tenemos algunas preguntas para usted, profesor.

Mamy kilka pytań do pana, profesorze.

Juana está enojada porque tuvo una discusión con su jefe.

Juana jest zła bo miała kłótnię z szefową.

- w połączeniu z **que** oznacza *musieć*, np.:

Ya es tarde; tenemos que darnos prisa.

Jest już późno; musimy się pośpieszyć.

Tendrás que hablar con ella sobre esto.

Będziecie musieli porozmawiać z nią na ten temat.

Tenía que venir por la mañana y hacer este trabajo para él.

Musiałam przyjść rano i zrobić tę pracę za niego.

- oraz występuje w wielu zwrotach, np.:

tener hambre – być głodnym

tener calor / frío – czuć się gorąco / zimno

tener miedo – bac się

tener sueño – być śpiącym

tener cuidado – uważać (na coś)

tener que ver – mieć coś wspólnego

tener prisa – spieszyć się

Czasownik **GUSTAR** ma znaczenie *lubić coś, podobać się* itp. Osoba, która coś lubi jest wprowadzana przez przyimek **a**, np.:

Me gusta la música clásica y a Juana le gusta el jazz.

Ja lubię muzykę klasyczną a Juana lubi jazz.

A su esposa no le gusta cocinar.

Jego żona nie lubi gotować.

¿Os gustó Barcelona?

Czy podobała wam się Barcelona?

A mis amigos les gusta jugar baloncesto.

Moi koledzy lubią grać w koszykówkę.

Nos gusta más este edificio.

Nam najbardziej podoba się ten budynek.

Dodanie zaimka osobowego podkreśla, że ktoś coś szczególnie lubi, np.:

A me gustan especialmente las canciones de los años 60.

Mnie podobają się szczególnie piosenki z lat sześćdziesiątych.

A nosotros nos gustó mucho este partido.

Podobał się nam bardzo o ten mecz.

A mi me gustan estas chicas.

Bardzo podobają mi się te dziewczyny.

Czasowniki zmiany

Czasowniki zmiany to takie czasownik jak **volverse**, **hacerse**, **ponerse**, **quedarse** i **convertirse en** i są tłumaczone na język polski jako *stać się*, *zostać*. Czasowniki te łączą się z przymiotnikami i rzeczownikami. Omówmy je kolejno:

VOLVERSE używany jest z przymiotnikiem lub rzeczownikiem, poprzedzonym rodzajnikiem nieokreślonym i opisanym przymiotnikiem, wskazuje także na jakąś niespodziewaną zmianę, np.:

¿Qué estás haciendo? ¿Te has vuelto loco?

Co ty robisz? Ty chyba oszalałeś?

Juana se ha vuelto en una niña hermosa.

Juana stała się piękną dziewczyną.

¿Has notado que Juan se ha vuelto insoportable últimamente?

Czy zauważyłaś, że Juan zrobił się ostatnio nieznośny?

HACERSE jest używany z przymiotnikiem lub rzeczownikiem i opisuje jakąś świadomą zmianę, zarówno psychiczną jak i fizyczną, dlatego nie łączy się z przymiotnikami opisującymi stany, np.:

Después de muchos años, Juan ha hecho budista.

Po wielu latach Juan stał się buddystą.

Este jugador ha hecho polaco para poder jugar en la selección polaca.

Ten zawodnik zmienił obywatelstwo na polskie aby grać w reprezentacji Polski.

Juana ha hecho médica como su madre.

Juana postanowiła zostać lekarką, tak jak jej matka.

PONERSE łączy się z przymiotnikami opisującymi stan ducha, wygląd lub kolor lub opisuje mimowolną zmianę, zazwyczaj przejściową, np.:

Me ha puesto triste cuando me enteré de su muerte.

Posmutniałam, kiedy dowiedziałam się o jego śmierci.

Siempre me pongo nervioso cuando tengo que ir al médico.

Zawsze się denerwuję, kiedy muszę iść do lekarza.

QUEDARSE łączy się z przymiotnikami, **participio pasado** lub wyrażeniem przyimkowym i odpowiada polskim **zostać, stać się**, np.:

Después del accidente se quedó lisiado.

Po wypadku został kaleką.

Me he quedado muy impresionado su discurso.

Byłem pod dużym wrażeniem jego przemówienia.

Después de comprar en el centro comercial, Juana se quedó sin un centavo.

Po swoich zakupach w galerii handlowej Juana została bez grosza.

Należy zwrócić uwagę, że wiele przymiotników używanych z czasownikiem **quedarse** ma znaczenie przenośne, np.:

Cuando ella lo miró, se quedó blanca.

Kiedy na niego popatrzała, pobladła.

Cuando escuchó la noticia, se quedó muerto.

Kiedy usłyszał wiadomość, osłupiał.

CONVERTIRSE łączy się z rzeczownikami, opisuje też zmianę jakiejś cechy, np.:

Convertieron la iglesia en un almacén de muebles.

Zamienili kościół na magazyn mebli.

En muchos cuentos de hadas, un sapo se convierte en príncipe.

W wielu bajkach ropucha zamienia się w księcia.

Me alegra que Juan finalmente se haya convertido en un hombre trabajador.

Cieszę się, że Juan wreszcie przemienił się w pracowitego człowieka.

Czasowniki zwrotne

Czasowniki zwrotne w zasadzie są stosowane podobnie jak w języku polskim, ale są różnice, dlatego należy uczyć się ich na pamięć, np.:

Pedro y Juana se quieren mucho.

Pedro i Juana bardzo się kochają.

Que yo sepa, Juan y Josef no se hablan.

O ile wiem, to Juan i Josef nie rozmawiają ze sobą.

Mi esposa siempre se peina durante mucho tiempo por la mañana.

Moja żona zawsze rano długo się czesze.

Nuestro gato se lava periódicamente.

Nasz kot regularnie myje się sam.

Jeżeli jakiś czasownik występuje tylko w formie zwrotnej, to zaimek zwrotny jest częścią składową czasownika, np.:

Juana se queja porque le duele la cabeza.

Juana narzeka, bo boli ją głowa.

Me arrepiento de todos mis errores.

Żałuję wszystkich moich błędów.

Należy też zwrócić uwagę, że niektóre czasowniki zmieniają znaczenie w formie zwrotnej, np.:

despedir – zwolnić z pracy

despedirse – pożegnać się

acordar – uzgodnić

acordarse – przypomnieć sobie

encontrar – znaleźć

encontrarse – spotkać się

parecer – wydawać się

parecerse – być podobnym, przypominać

sentir – żałować

sentirse – czuć się

Zaimek zwrotny odmienia się przez osoby:

No me siento bien hoy.

Nie czuję się dzisiaj dobrze.

¿Te sientes bien hoy?

¿Czy czujesz się dzisiaj dobrze?

Ella no se siente bien hoy.

Ona nie czuje się dzisiaj dobrze.

No nos sentimos bien hoy.

My nie czujemy się dzisiaj dobrze.

¿Te sientes bien hoy?

¿Czy wy czujecie się dzisiaj dobrze?

Gracias por haberte acordado de mi cumpleaños.

Dziękuję, że pamiętałeś o moich urodzinach.

Strona bierna

Stronę bierną (**voz passiva**) tworzy się przy pomocy czasowników posiłkowych **ser** oraz **estar** i imiesłowu przeszłego (**participio**), który w konstrukcjach strony biernej jest odmieniany przez liczbę i rodzaj. Strona bierna z tym czasownikiem może wyrażać czynność zakończoną lub niezakończoną ale nie wyraża stanu będącego rezultatem wcześniejszej czynności, taki stan wyraża poprzez użycie czasownika **estar**.

Oto zwrot **ser amado** (być kochanym) odmieniany w stronie biernej we wszystkich czasach:

PRESENTE DE INDICATIVO soy amado, amada eres amado, amada es amado, amada somos amado, amadas sois amados, amadas son amados, amadas	IMPERFECTO INDICATIVO era amado eras amado era amado éramos amado erais amado eran amado	PRETÉRITO INDEFINITIVO fui amado fuiste amado fue amado fuimos amado fuisteis amado fueron amado
FUTURO IMPERFECTO seré amado serás amado será amado seremos amado seréis amado serán amado	PRESENTE DE SUBJUNTIVO sea amado seas amado sea amado seamos amado seáis amado sean amado	IMPERFECTO I DE SUBJUNTIVO fuera amado fueras amado fuera amado fuéramos amado fuerais amado fueran amado
IMPERFECTO II DE	CONDICIONAL	IMPERATIVO AFIRMATIVO

SUBJUNTIVO		
fuese amado	sería amado	–
fueses amado	serías amado	sé amado
fuese amado	sería amado	sea amado
fuésemos amado	seríamos amado	seamos amado
fueseis amado	seríais amado	sed amado
fuesen amado	serían amado	sean amado
IMPERATIVO NEGATIVO		
no sea amado		
no seas amado		
no sea amado		
no seamos amado		
no seáis amado		
no sean amado		

Oto przykłady w zdaniach:

Estos artículos fueron fabricados en China.

Te artykuły zostały wyprodukowane w Chinach.

Los testigos serán interrogados por a policía.

Świadkowie zostali przesłuchani przez policję.

Esta familia es respetada por todos.

Ta rodzina jest szanowana przez wszystkich.

Esta película fue dirigida por Buñuel.

Ten film został wyreżyserowany przez Bunuela.

La puerta del parque esta cerrada a las dies de la noche.

Brama do parku jest zamykana o godzinie 22.

Należy pamiętać, że czasownik **ser** musi wystąpić w tym samym czasie co czasownik w stronie czynnej, np.:

El segundo gol ha sido marcado por nuestro nuevo jugador.

Drugi gol został strzelony przez naszego nowego zawodnika.

El profesor García era respetado por todos los compañeros y estudiantes.

Profesor García był szanowany przez wszystkich kolegów i studentów.

Hasta donde yo sé, este sospechoso está siendo interrogado por la policía.

Z tego co wiem, to ten podejrzany jest przesłuchiwany przez policję.

Strona bierna z czasownikiem **estar** oznacza czynność całkowicie zakończoną, dokonaną i wyrażającą rezultat, na język polski czasownik ten jest tłumaczony jako *jest, był*, itp., np.:

El trabajo asignado está hecho.

Zadana praca jest zrobiona.

Nuestro jugador más importante está lesionado.

Nasz najważniejszy gracz jest kontuzjowany.

Este cuadro estaba pintado por Picasso.

Ten obraz był namalowany przez Picassa.

No pudimos comprar los pasajes porque la taquilla estaba cerrada.

Nie mogliśmy kupić biletów, bo okienko było zamknięte.

Hace un año, mi libro todavía no estaba escrito.

Rok temu moja książka nie była jeszcze napisana.

Los niños ya están vestidos y preparados para salir.

Dzieci są już ubrane i przygotowane do wyjścia.

¿Vendrás a la fiesta de Juana? ~ No estamos invitados a esta fiesta.

Czy przyjdziecie na party Juany? ~ Nie jesteśmy zaproszeni na to party.

Strona bierna z **se** jest tworzona, kiedy wykonawca czynności nie jest określony i tworzymy ją dodając zaimek **se** do czasownika zgadzającego się w liczbie z podmiotem, np.:

Todos los cafés de esta calle se vendieron ayer.

Wszystkie kawiarnie na tej ulicy zostały wczoraj zamknięte.

Este coche se vende a plazos.

Ten samochód jest sprzedawany na raty.

El correo electrónico se revisan cada día.

Poczta mailowa jest sprawdzana codziennie.

Este apartamento no se vende sino se alquila.

To mieszkanie nie jest sprzedawane ale wynajmowane.

W zdaniach, w których występuje rzeczownik w liczbie mnogiej poprzedzony bezokolicznikiem, należy użyć czasownika także w liczbie mnogiej, np.:

Ahora ya no se suelen llevar esas faltas.

Teraz już raczej nie niosi się takich spódnic.

Se han dejado de fabricar estas coches.

Te samochody przestały być produkowane.

Inne konstrukcje czasownikowe

KONSTRUKCJA ESTAR + GERUNDIO

Konstrukcji tej używa się w celu podkreślenia, że dana czynność trwa od dłuższego czasu w sposób nieprzerwany. a w czasie teraźniejszym wyraża czynność właśnie odbywającą się w trakcie mówienia. Konstrukcja ta składa się z czasownika **estar** odmienianego przez osoby w czasie teraźniejszym, przeszłym lub przyszłym oraz formy **gerundio**, utworzonej przez dodanie końcówki **-ando** do tematu czasowników 1. koniugacji oraz końcówki **-iendo** do tematu czasowników 2. i 3. koniugacji.

1. KONIUG.

2. KONIUG.

3. KONIUG.

yo	estoy			
tú	estás			
él / ella / usted	está			
nosotros / nosotras	estamos	habiendo	bebiendo	viviendo
vosotros / vosotras	estáis			
ellos / ellas / ustedes	están			

Uczestniczą w niej głównie czasowniki oznaczające działanie, np.:

¿De qué estás riendo?

Z czego się śmiejesz?

Ahora no puedo hablar porque estoy conduciendo.

Teraz nie mogę rozmawiać, bo prowadzę samochód.

Juana ya está escribiendo su tesis de maestría.

Juana pisze już pracę magisterską.

No me molestes, ahora estoy viendo el partido en la televisión.

Nie przeszkadzaj mi, oglądam teraz w telewizji mecz.

Formy tej używamy także mówiąc o jakichś powtarzających się złych lub nieprzyjemnych czynnościach, np.:

¿Por qué estas mordiendo las uñas cuando me hablas?

Dlaczego ciągle obgryzasz panokcie, kiedy rozmawiasz ze mną?

Sigue diciendo estas tonterías.

On ciągle opowiada te głupoty.

oraz w czasie przyszłym **futuro imperfecto** do podkreślenia ciągłości czynności, np.:

Mañana a esta hora estaré tumbado en la playa.

Jutro o tej porze będę leżała na plaży.

Należy jednak uważać bo niektóre czasowniki mają inną formę **gerundio**, np.:

decir – mówić → **diciendo**

mentir – kłamać → **mintiendo**

pedir – prosić → **pidiendo**

servir – służyć → **sirviendo**

venir – przyjść → **viniendo**

vestir – ubrać → **vistiendo**

dormir – spać → **durmiendo**

morir – umrzeć → **muriendo**

poder – móc → **pudiendo**

Do czasowników 2. i 3. koniugacji, których temat kończy się na samogłoskę, dodaje się końcówkę **-yendo**, np.:

caer – spaść → **cayendo**

creer – wierzyć → **creyendo**

ir – jechać → **yendo**

leer – czytać → **leyendo**

oir – słyszeć → **oyendo**

traer – przynieść → **trayendo**

Zaimek zwrotny **se** oraz zaimki dopełnienia bliższego i dalszego umieszcza się zazwyczaj przed odmienianym czasownikiem **estar** albo można doczepić je do formy **gerundio**. Wtedy jednak, ponieważ imiesłów ulega wydłużeniu o jedną sylabę, należy wstawić akcent graficzny nad sylabami **-ando** i **-iendo**, np.:

Se está riendo albo → **Está riendose**. – Ona się śmieje.

Le estoy ayudando. albo → **Estoy ayudándole**. – Pomagam mu.

KONSTRUKCJA LLEVAR / QUEDARSE / IR / VENIR + GERUNDIO

Konstrukcji tych używa się w celu opisanie czynności trwających czas dłuższy i zwykle powtarzających się, np.:

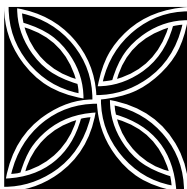
Los precios de los billetes de transporte público van subiendo constantemente.

Ceny biletów komunikacji miejskiej ciągle rosną.

¡Llevo esperándote dos horas!

Czekam na ciebie od godziny!

CZĘŚĆ II

Podręcznik do nauki słów i zwrotów

Należy powtarzać głośno w stanie podwyższonej koncentracji intelektualnej wszystkie hiszpańskie zdania, frazy oraz słowa, korzystając także z „podpowiedzi” u dołu. Ilość kropek odpowiada ilości liter w danym wyrazie.

A

- **a** (spójnik) **y**

A ty? Co u ciebie?

¿Y tu? ¿Cómo estás?

¿Y t.? ¿C... es...?

- **absolutnie** **absolutamente**

absolutnie doskonały

absolutamente perfecto

- **absolwent** (*uczelnia*) **el graduado**

Jakiej uczelni jesteś absolwentem?

¿De qué universidad te graduaste?

¿D. q.. uni..... t. gr.....?

Jestem absolwentem Uniwersytetu w Madrycie.

Me gradué en la Universidad de Madrid.

¿M. gr.... e. l. Uni..... d. Ma....

- **abstrakcyjny** **abstracto**

rzeczowniki abstrakcyjne

sustantivos abstractos

- **absurdalny** **absurdo**

Co za absurdalna sytuacja?

¿Qué situación tan absurda?

¿Q.. si..... t.. ab.....?

• **aby**

Przybyłem, aby wam pomóc.

He venido a ayudarte.

H. ve.... a ayu.....

Aby rozpocząć, proszę kliknąć w tę ikonę. (program komputerowy)

Haga clic en este icono para comenzar. (programa de computadora)

H... c... e. e... ic... p... co.....

Czy możesz otworzyć drzwi szerzej, abym mógł wnieść te walizki do środka?

¿Puedes abrir más la puerta, para que pueda llevar estas maletas adentro?

¿Pu.... ab... m... l. pu.... p... q.. pu... ll.... es... ma..... ad.....?

• **adekwatny**

adecuado

Płaca musi być adekwatna do wykonanej pracy.

Los salarios deben ser adecuados al trabajo realizado.

L.. sa..... de... s.. ade..... a. tr..... rea.....

- **administracja** **la administración**
administracja publiczna **la administración pública**

- **adres** **la dirección**
adres domowy **la dirección de casa**

To jest mój adres.

Ésta es mi dirección.

É... e. m. di.....

Wyślij ten list na adres jaki tu napisałem.

Envíe esta carta a la dirección que escribí aquí.

En... e... ca... a. l. di..... q.. es..... a...

- **adwokat** **el abogado**
zaangażować adwokata **contratar un abogado**
- **agencja** **la agencia**
agencja reklamowa **la agencia de publicidad**
- **agent** **el agente**
agent handlu nieruchomościami – **el agente inmobiliario**
- **agresja** **la agresión**

Oni akceptują tylko ... **Solo aceptan...**

Chętnie byśmy akceptowali, gdyby ... – **Con mucho gusto**
aceptaríamos si...

Zawsze to akceptujcie. **Acéptalo siempre.**

nie akceptować wymówek **no aceptar excusas**

Aceptujemy także płatności w euro. (napis)

También aceptamos pagos en euros. (inscripción)

Ta..... ec..... pa... e. e....

• **akcja**

akcja ratunkowa

• **la operación de rescate**

akcja powieści

la acción de la novela

• **akcje (fin.)**

las acciones

mieć akcje firmy Pfizer

tener acciones de Pfizer

zniżka / wyżka kursów akcji

disminución / aumento en el precio de las acciones

• **akompaniować**

acompañar **el verbo**

PRESENTE	PRETÉRITO PERFECTO
yo acompaño	yo he acompañado
tú acompaña	tú has acompañado
él/ella acompaña	él/ella ha acompañado

nosotros/as acompañamos	nosotros/as hemos acompañado
vosotros/as acompañáis	vosotros/as habéis acompañado
ellos/ellas acompañan	ellos/ellas han acompañado
PRETÉRITO IMPERFECTO	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE
yo acompañaba	yo acompañé
tú acompañabas	tú acompañaste
él/ella acompañaba	él/ella acompañó
nosotros/as acompañábamos	nosotros/as acompañamos
vosotros/as acompañabais	vosotros/as acompañasteis
ellos/ellas acompañaban	ellos/ellas acompañaron

akompaniować na fortepianie – **Acompañar al piano.**

Akompaniujesz jej? ¿La acompañas?

Akompaniowałam wczoraj. Yo acompañé ayer.

Akompaniowałbym gdyby ... Yo te acompañaría si...

Będę ci akompaniować jutro. Mañana te acompañaré.

On akompaniuje jej. Él la acompaña.

• **akrobacja**

la acrobacia

• **akt**

•

akt notarialny

el acto notarial

akt oskarżenia

la acusación

akt urodzenia

el certificado de nacimiento

• **akta**

los archivos

akta osobowe

los archivos personales

• aktor

el actor

Ten aktor zazwyczaj grywa role dramatyczne.

Este actor suele interpretar papeles dramáticos.

E... a.... su... int..... pa..... dr.....

• aktualny

actual

aktualny kurs euro

tipo de cambio actual del euro

Jaki jest aktualny stan spraw?

¿Cuál es la situación actual?

¿C... e. l. si..... ac....?

• aktywny

activo

Mimo że on ma 75 lat, nadal prowadzi bardzo aktywne życie; pracuje, uprawia sport i spotyka się z ludźmi.

Aunque todavía tiene 75 años, lleva una vida muy activa; trabaja, hace deporte y conoce gente.

Au.... to..... t.... 75 a... ll... u.. v... m.. ac.... tr..... h... de..... y. co.... g....

• akumulator

la batería

Nie mogłam zapalić samochodu dziś rano, ponieważ wyczerpał się akumulator.

No pude encender mi auto esta mañana porque la batería estaba descargada.

N. p... en..... m. a.... e... ma.... po.... l. ba..... es.... des.....

• **alarm** **la alarma**

alarm przeciwpożarowy **la alarma de incendios**

wszczęć alarm **suenar la alarma**

• **albo** **o**

Możesz albo pójść ze mną, albo pójść do domu.

Puedes ir conmigo o ir a casa.

Pu.... i. co..... o. i. a c...

• **album** **el álbum**

• **ale** (jako spójnik) **pero**

Ale, tak mówiąc między nami, jego zachowanie jest dość dziwne.

Pero, hablando entre nosotros, su comportamiento es bastante extraño.

P... ha..... e.... no..... s. com..... e. ba..... ex.....

Ona nie tylko śpiewa, ale także gra na fortepianie.

Ella no solo canta, sino que también toca el piano.

E... n. s... c.... s... q.. ta..... t... e. p....

Masz rację, ale z drugiej strony

Tienes razón, pero por otro lado....

Ti.... ra... p... p.. o... l... ...

• **aleja** **la avenida**

• **alejka** (w parku) **el callejón**

Dokąd prowadzi ta alejka?

¿A dónde conduce este callejón?

¿A d.... con.... e... ca.....?

• **alergia** **la alergia**

alergia pokarmowa

la alergia alimentaria

Mam alergię na pyłki traw.

Soy alérgico al polen de hierba.

S.. al..... a. p.... d. hi....

Co piąte dziecko ma alergię na określone środki spożywcze.

Uno de cada cinco niños es alérgico a ciertos alimentos.

U.. d. c... c.... ni... e. al..... a ci..... al.....

- **alfabet** **el alfabeto**
alfabet łaciński **el alfabeto latino**

Alfabet zaczyna się na A i kończy na Z.

El alfabeto comienza con A y termina con Z.

E. al..... co..... c.. A y te..... c.. Z

- **alfabetycznie** **alfabéticamente**

Wszystkie nazwiska kandydatów są na liście ułożone alfabetycznie.

Todos los nombres de los candidatos se enumeran alfabéticamente.

To... l.. no..... d. l.. ca..... s. en..... alf.....

- **alimenty** **la pensión alimenticia**
nie płacić alimentów **no pagar pensión alimenticia**
- **alkohol** **el alcohol**
- **alpinista** (*wspinacz*) **el escalador**
- **alternatywa** **la alternativa**

To jest realna alternatywa wobec ...

Esta es una alternativa real a ...

Tiene la ambición de ser mejor que su marido.

T.... l. am..... d. s.. m.... q.. s. ma....

• **ambitny**

ambicioso

ambitny pracownik

el empleado ambicioso

Jego żona była zawsze bardziej ambitna niż on.

Su esposa siempre fue más ambiciosa que él.

S. es.... si..... f.. m.. am..... q.. é.

• **amerykański**

americano

On wyjechał do USA zrealizować swój amerykański sen.

Se fue a Estados Unidos para cumplir su sueño americano.

S. f.. a Es..... Un.... p... cu..... s. su... am.....

• **amortyzować** (wstrząsy)

absorber

 el verbo

PRESENTE	PRETÉRITO PERFECTO
yo absorbo	yo he absorbido
tú absorbes	tú has absorbido
él/ella absorbe	él/ella ha absorbido
nosotros/as absorbemos	nosotros/as hemos absorbido
vosotros/as absorbéis	vosotros/as habéis absorbido
ellos/ellas absorben	ellos/ellas han absorbido
PRETÉRITO IMPERFECTO	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE

yo absorbía	yo absorbí
tú absorbías	tú absorbiste
él/ella absorbía	él/ella absorbió
nosotros/as absorbíamos	nosotros/as absorbimos
vosotros/as absorbíais	vosotros/as absorbisteis
ellos/ellas absorbían	ellos/ellas absorbieron

To w ogóle nie amortyzuje. **No absorbe en absoluto.**

To będzie amortyzować. **Esto va a amortizar.**

Czy to amortyzowało? **¿Se ha amortizado?**

Dobre amortyzatory amortyzują wstrząsy.

Los buenos amortiguadores absorben los golpes.

L.. bu.... am..... ab..... l.. go....

• **analitik**

el analista

Każdy analityk finansowy musi przewidzieć, kiedy będzie bessa lub hossa na rynku.

Todo analista financiero necesita predecir cuándo será un mercado bajista o alcista.

T... an..... fi..... ne..... pr..... cu..... s... u. mer.... ba..... o al.....

• **analiza**

el analisis

• **analizować**

analizar **el verbo**

PRESENTE	PRETÉRITO PERFECTO
yo analizo	yo he analizado
tú analizas	tú has analizado
él/ella analiza	él/ella ha analizado
nosotros/as analizamos	nosotros/as hemos analizado
vosotros/as analizáis	vosotros/as habéis analizado
ellos/ellas analizan	ellos/ellas han analizado
PRETÉRITO IMPERFECTO	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE
yo analizaba	yo analicé
tú analizabas	tú analizaste
él/ella analizaba	él/ella analizó
nosotros/as analizábamos	nosotros/as analizamos
vosotros/as analizabais	vosotros/as analizasteis
ellos/ellas analizaban	ellos/ellas analizaron

Czy analizujecie dane?

¿Analizas datos?

Analizuję wszystko dokładnie. – **Analizo todo con detenimiento.**

On analizuje wszystko dokładnie. – **Analiza todo detenidamente.**

Oni analizują wszystko dokładnie. – **Analizan todo detenidamente.**

• **anemia**

la anemia

• **angielski**

inglés

• **ani**

•

ani ... ani ...

ni ... ni ...

ani jeden

ni uno

ani razu

ni aun

ani trochę

de ningún modo

Ani przez chwilę nie myślałam, że to się może stać.

Ni por un momento pensé que podría suceder.

N. p.. u. mo..... pe... q.. po.... su.....

Ona ani do mnie nie napisała, ani nie zadzwoniła.

Ella no me escribió ni me llamó.

E... n. m. es..... n. m. ll...

Ponieważ pada, nie możemy ani iść na spacer ani jeździć na rowerze.

Como está lloviendo, no podemos caminar ni andar en bicicleta.

C... e... llo..... n. po..... ca..... n. an... e. bi.....

Nie mam ani czasu ani ochoty, aby iść na to przyjęcie.

No tengo ni tiempo ni ganas de ir a esta fiesta.

N. t.... n. ti.... n. ga... d. i. a e... f.....

• anioł

el angel

• ankieta (formularz)

el cuestionario

wypełnić ankietę

llenar el cuestionario

vosotros/as canceláis	vosotros/as cancelabais
ellos/ellas cancelan	ellos/ellas cancelaban
PRETÉRITO PERFECTO	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE
yo he cancelado	yo cancelé
tú has cancelado	tú cancelaste
él/ella ha cancelado	él/ella canceló
nosotros/as hemos cancelado	nosotros/as cancelamos
vosotros/as habéis cancelado	vosotros/as cancelasteis
ellos/ellas han cancelado	ellos/ellas cancelaron

Oni anulowali zamówienie. **Cancelaron el pedido.**

Czy anulują zamówienie? **¿Cancelarán el pedido?**

Może by anulować zamówienie? – **¿Quizás podrías cancelar el pedido?**

Nie anulujemy zamówienia. **No cancelamos el pedido.**

Anulujcie zamówienie. **Cancela el pedido.**

Musieliśmy anulować wyniki egzaminu.

Tuvimos que cancelar los resultados del examen.

Tu..... q.. ca..... l.. re..... d.. ex....

- **aparat fotograficzny** **la cámara**
- **apel** **el appel**
- **apelacja (sąd.)** **la llamada**

Nasi prawnicy powiedzieli, że wniosą apelację w tej sprawie.

Nuestros abogados dijeron que apelarían el caso.

Nu..... ab..... di..... q.. ap..... e. c....

• **apelować** (do)

apelar **el verbo**

PRESENTE	PRETÉRITO IMPERFECTO
yo apelo	yo apelaba
tú apelas	tú apelabas
él/ella apela	él/ella apelaba
nosotros/as apelamos	nosotros/as apelábamos
vosotros/as apeláis	vosotros/as apelabais
ellos/ellas apelan	ellos/ellas apelaban
PRETÉRITO PERFECTO	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE
yo he apelado	yo apelé
tú has apelado	tú apelaste
él/ella ha apelado	él/ella apeló
nosotros/as hemos apelado	nosotros/as apelamos
vosotros/as habéis apelado	vosotros/as apelasteis
ellos/ellas han apelado	ellos/ellas apelaron

apelować o rozsądek

apelar a la razón

Nie apelujcie do nich!

¡No apeles a ellos!

Apelowali bez skutku.

Apelaron sin éxito.

Czy będą apelować?

¿Apelarán?

Apelujmy rozważnie.

Apelemos con cuidado.

G

- **gabinet** (*pomieszczenie*) **el estudio**
- **gablotka** **el pequeño armario**
- **gad** **el reptil**
- **galanteria** (*rzeczy*) **la galantería**
- **galareta, galaretka** **la gelatina**
galaretka wiśniowa **la gelatina de cereza**
- **galeria** **la galeria**
- **gałąź** **la rama**

Pozbierajmy gałęzie i rozpalmy ognisko!

¡Recojamos las ramas y hagamos fuego!

¡Re..... l.. r.... y. ha..... f....!

- **garaż** **el garaje**
garaż podziemny **el aparcamiento subterráneo**
- **gardło** **la garganta**

Mam gorączkę i boli mnie gardło.

Tengo fiebre y dolor de garganta.

• **gardzić**

despreciar **el verbo**

PRESENTE	PRETÉRITO IMPERFECTO
yo desprecio	yo despreciaba
tú desprecias	tú despreciabas
él/ella desprecia	él/ella despreciaba
nosotros/as despreciamos	nosotros/as despreciábamos
vosotros/as despreciáis	vosotros/as despreciabais
ellos/ellas desprecian	ellos/ellas despreciaban
PRETÉRITO PERFECTO	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE
yo he despreciado	yo desprecie
tú has despreciado	tú despreciaste
él/ella ha despreciado	él/ella desprecio
nosotros/as hemos despreciado	nosotros/as despreciamos
vosotros/as habéis despreciado	vosotros/as despreciasteis
ellos/ellas han despreciado	ellos/ellas despreciaron

Ona gardziła nim.

Ella lo despreciaba.

Nasz pies gardzi ziemniakami. – **Nuestro perro desprecia las patatas.**

Nie gardźcie jedzeniem.

No desprecies la comida.

Dlaczego oni gardzą jedzeniem? – **¿Por qué desprecian la comida?**

On robi wszystko, żeby ludzie nim gardzili.

Hace todo lo posible para que la gente lo desprecie.

- **garnek** **la olla**
- **garnitur** **el traje**

On nosi garnitury od najlepszych projektantów.

Viste trajes de los mejores diseñadores.

V.... tr.... d. l.. me..... di.....

- **garść, garstka** **el puñado**
 garść orzechów **un puñado de nueces**
- **gaśnica** **el extintor**
- **gatunek** (*jakość*) **la calidad**

Ona nosi bieliznę z bawełny w najlepszym gatunku.

Viste ropa interior de algodón de la más alta calidad.

V.... r... in..... d. al..... d. l. m.. a... ca.....

Wiele gatunków zwierząt jest zagrożonych wyginięciem.

Muchas especies animales están amenazadas de extinción.

M..... es..... an..... e.... am..... d. ex.....

- **gaz** **el gas**
 palnik gazowy **el quemador de gas**

Ulatnia się skądś gaz!

¡Hay una fuga de gas en alguna parte!

H.. u.. f... d. g.. e. al.... p....!

• **gazeta** **el periódico**

• **gąbka** **la ducha**

Jest łatwiej umyć się pod prysznicem gąbką.

Es más fácil de lavar con una esponja en la ducha.

E. m.. f.... d. l.... c.. u.. es..... e. l. d....

• **gdyby** (warunek) **si**

Gdybym był tobą, zapytałbym go wtedy o to.

Si yo fuera tú, le habría preguntado al respecto.

S. y. f.... t. l. h..... pr..... a. re.....

Gdybym miał dużo pieniędzy, to kupiłbym duży dom.

Si tuviera mucho dinero compraría una casa grande.

S. tu..... m.... di... co..... u.. c... gr....

Gdybym był zwierzęciem, to byłbym żyrafą.

Si fuera un animal, sería una jirafa.

S. f.... u. an.... s.... u.. ji....

Gdybyś był wtedy posłuchał mojej rady, byłbyś teraz w znacznie lepszej sytuacji.

Si hubiera seguido mi consejo entonces, ahora estaría en una posición mucho mejor.

S. hu..... se..... m. co..... en..... a.... es..... e. u.. po..... m.... m....

• **gdzie**

dónde

gdzie indziej

en otra parte

Gdzie odbędzie się koncert?

¿Dónde tendrá lugar el concierto?

¿D.... t.... l.... e. co.....?

Gdzie to kupiłeś?

¿Dónde lo obtuviste?

¿D.... l. ob.....?

Gdzie znajduje się Muzeum Sztuki?

¿Dónde está ubicado el Museo de Arte?

Gdzie mieszkasz?

¿Dónde vives?

¿D.... bi...?

Mieszkam przy ulicy Zielonej pod numerem 15.

Vivo en la calle Verde, número 15.

V... e. l. c.... V.... n..... 15

• **gdziekolwiek** **algún lugar**

Gdziekolwiek jesteś, uważaj na siebie.

Cuídate, que en algún lugar estás.

Cu..... q.. e. al... l.... e....

• **gdzieś** **algún lugar, alguna parte**

Czy jest tu gdzieś jakieś tanie schronisko / pensjonat?

¿Hay un hostel / casa de huéspedes barato en algún lugar?

¿H.. u. ho.... / c... d' hu..... b..... e. al... l....?

Czy widziałaś gdzieś moją siostrę?

Has visto a mi hermana en alguna parte?

H.. v.... a m. he..... e. al.... p....?

Chodźmy gdzieś zjeść lunch.

Vamos a almorzar en alguna parte.

- **genetyczny** **genético**
wada genetyczna defecto genético
- **genialny** **genial**
genialny pomysł una idea brillante
- **geografia** **la geografía**
- **geometria** **la geometría**
- **geometryczny** **geometrico**
figury geometryczne figuras geometricas
- **gest** **el gesto**
szlachetny gest el gesto noble
- **gęsty** (*struktura*) **denso**
gęsta mgła la espesa niebla
gęsty las el bosque denso

Pokój był gęsty od dymu.

La habitación estaba llena de humo.

- **gęś** **el ganso**

- **giełda** **la bolsa de valores**

Czy Wasza firma jest na giełdzie?

¿Está su empresa en la bolsa de valores?

¿E... s. em..... e. l. b.... d. va.....?

- **gimnastyk** **el gimnasta**

- **gimnastyka** **la gimnasia**

Nauka języka jest dobrą gimnastyką umysłu.

Aprender un idioma es una buena gimnasia mental.

Ap..... u. i..... e. u. b.... gi..... m.....

- **gips** **el yeso**

opatrunek z gipsu

el vendaje de yeso

- **gitara** **la guitarra**

- **gitarzysta** **el guitarrista**

- **glon, glony** **las algas**

Glony staną się wkrótce podstawowym jedzeniem ludzkości.

Las algas pronto se convertirán en el alimento básico de la humanidad.

L.. a.... pr.... s. co..... e. e. al..... bá.... d. l. hu.....

• **gładki** **suave**

Małe dzieci mają delikatną, gładką skórę.

Los bebés tienen una piel suave y tersa.

L.. b.... t..... u.. p... s.... y. tr...

• **głęboki** **profundo**

głęboki na trzy metry

tres metros de profundidad

Proszę zrobić głęboki oddech! – ¡Respire hondo, por favor!

• **głębokość** **la profundidad**

na głębokości 1000 metrów **a una profundidad de 1000 metros**

Jezioro ma 50 metrów głębokości.

El lago tiene 50 metros de profundidad.

E. l... t.... 50 m..... d. pr.....

• **głodny** **hambriento**

Głodny drapieżnik może być niebezpieczny.

Un depredador hambriento puede ser peligroso.

U. de..... ha..... p.... s.. pe.....

• **głos** **la voz**

głos rozsądku

la voz de la razón

krzyknąć na cały głos

gritar

wstrzymać się od głosu

abstenerse de votar

wybrany z ilością 70% głosów – **elegido con el 70% de los votos**

• **głosować**

votar **el verbo**

PRESENTE	PRETÉRITO IMPERFECTO
yo voto	yo votaba
tú votas	tú votabas
él/ella vota	él/ella votaba
nosotros/as votamos	nosotros/as votábamos
vosotros/as votáis	vosotros/as votabais
ellos/ellas votan	ellos/ellas votaban
PRETÉRITO PERFECTO	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE
yo he votado	yo voté
tú has votado	tú votaste
él/ella ha votado	él/ella votó
nosotros/as hemos votado	nosotros/as votamos
vosotros/as habéis votado	vosotros/as votasteis
ellos/ellas han votado	ellos/ellas votaron

głosować za / przeciw

votar a favor / en contra

Na kogo będziesz głosować? **¿Por quién votarás?**

Głosowaliśmy wszyscy na ... **Todos votamos por...**

Głosowałem na pana Gomeza. – **Voté por el señor Gómez.**

Nie głosujemy na niego.

No votamos por él.

Głosowałbym na niego ale ... – **Votaría por él pero...**

• **głosowanie**

la votación

poddać coś pod głosowanie **poner algo a votación**

• **głośnik**

el altavoz

• **głośno, głośny**

ruidoso

zachowywać się głośno **comportarse ruidoso**

Czy mógłbyś mówić głośniej?

¿Podrías hablar más fuerte?

¿P..... h..... m. f.....?

• **głowa**

la cabeza

głowa rodziny

el cabeza de familia

Ten sukces uderzył mu do głowy. (w odpowiedzi)

Este éxito golpeó su cabeza. (como respuesta)

E... é.... go.... s. ca....

Co dwie głowy to nie jedna. (powiedzenie)

Dos cabezas son mejores que una.

D.. ca..... s.. me..... q.. u..

• **głód**

el hambre

Głód jest najlepszym kucharzem. (powiedzenie)

El hambre es el mejor cocinero.

E. h..... e. e. m.... co.....

• **głównie**

principalmente

Eddy Arnold był sławny w głównie latach pięćdziesiątych.

Eddy Arnold fue principalmente famoso en la década de 1950.

E... Ar.... f.. pr..... fa.... e. l. dé.... d. 1950

Na spotkaniu byli głównie ludzie młodzi.

A la reunión asistieron principalmente jóvenes.

A l. re..... as..... pr..... jó.....

To czasopismo jest skierowane głównie do kobiet.

Esta revista está dirigida principalmente a mujeres.

E... re..... e... di..... pr..... a mu.....

• **główny**

principal

dworzec główny

la estacion central

główna wygrana / nagroda

el gran premio

zagrać główną rolę w filmie **jugar el papel principal en la película**

Głównym powodem tego zamieszania było to, że...

La principal razón de esta emoción fue que ...

L. pr..... r.... d. e... em..... f.. q.. ...

• **głuchy**

sordo

być głuchym od urodzenia

ser sordo de nacimiento

• **głupi**

estúpido

Jak ktoś mógł być taki głupi i ... ?

¿Cómo puede alguien ser tan estúpido y ...?

¿C... p.... al..... s.. t.. es..... y ...?

Jak mogłam popełnić taki głupi błąd?

¿Cómo pude cometer un error tan estúpido?

¿C... p... co|.... u. e.... t. es.....?

• **głupio**

estúpidamente

Przepraszam, zachowałem się głupio.

Lo siento, me porté estúpidamente.

L. s..... m. p.... es.....

• **głupota** **la estupidez**

Nie ma lekarstwa na głupotę. (powiedzenie)

No hay cura para la estupidez. (el diciendo)

N. h.. c... l. es.....

• **głupstwo** **el estúpido**

Nic się nie stało; to głupstwo.

No pasó nada; eso es estúpido.

N. p... n... e.. e. es.....

• **gniazdko** (elektr.) **el enchufe**

Gdzie jest tu jakieś gniazdko?

¿Dónde está el enchufe aquí?

¿D... e... e. en..... a...?

• **gniazdo** (ptasie) **el nido**

Domy, na których zbudowały sobie gniazdo bociany, są uważane za szczęśliwe.

Se dice que las casas en las que las cigüeñas construyen sus nidos son felices.

S. d... q.. l.. c.... e. l.. q.. l.. ci..... co..... s.. n.... s.. f.....

• **gnić** **podrirse** **el verbo**

PRESENTE	PRETÉRITO IMPERFECTO
yo pudro	yo pudría
tú pudres	tú pudrías
él/ella pudre	él/ella pudría
nosotros/as pudrimos	nosotros/as pudríamos
vosotros/as pudrís	vosotros/as pudríais
ellos/ellas pudren	ellos/ellas pudrían
PRETÉRITO PERFECTO	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE
yo he pudrido	yo pudrí; podrí
tú has pudrido	tú pudriste
él/ella ha pudrido	él/ella pudrió
nosotros/as hemos pudrido	nosotros/as pudrimos
vosotros/as habéis pudrido	vosotros/as pudristeis
ellos/ellas han pudrido	ellos/ellas pudrieron

Co tu gnije?

¿Qué se está pudriendo aquí?

To będziegniło w piwnicy.

Se pudrirá en el sótano.

Ziemniaki w piwnicy zaczęły gnić.

Las patatas en el sótano empezaban a pudrirse.

L.. pa..... e. e. só.... em..... a pu.....

• gniewać się

estar enojado

Czy wciąż gniewasz się na mnie o to?

¿Sigues enojado conmigo por eso?

¿Si.... en..... co..... p.. e..?

Nie gniewam się już na ciebie!

¡Ya no estoy enojado contigo!

¡Y. n. es... en..... co.....!

• **godność** **la dignidad**

To jest poniżej mojej godności, aby to zrobić.

Está por debajo de mi dignidad hacerlo.

E... p.. de.... d. m. di..... ha.....

• **godzina** (*okres czasu*) **la hora**

godziny nadliczbowe **las horas extras**

zarabiać 20 euro za godzinę **ganar 20 euros la hora**

co godzinę **cada hora**

godzina drogi stąd **una hora de distancia**

godziny odwiedzin / przyjęć **las horas de consulta**

godziny otwarcia **los horarios de apertura**

godziny pracy **las horas de trabajo**

godziny szczytu **la hora pico**

za godzinę (*w ciągu*) **dentro de una hora**

O której godzinie odjeżdża ten pociąg?

¿A que hora parte el tren?

¿A q.. h.. p.... e. t...?

O godzinie siedemnastej piętnaście.

A las siete y cuarto de la tarde.

A l.. s.... y. c..... d. l. t....

W jakich godzinach jest otwarte muzeum?

¿Cuándo abre el museo?

¿C..... a... e. m....?

Przepraszam, która jest godzina?

¿Disculpa, qué hora es?

¿Di..... q.. h... e.?

07:00	Son las siete.
07:10	Son las siete y diez.
07:15	Son las siete y cuarto.
07:30	Son las siete y media.
07:45	Son las ocho menos cuarto.
08:00	Son las ocho.

11:05	Son las once y cinco.
12:00	Es mediodía.
15:00	Son las tres de la tarde.
21:00	Son las nueve de la noche.
24:00, 00:00	Es medianoche.
Która godzina?	¿Qué hora es?
Jest dziesiąta.	Son las diez.
O której godzinie?	¿A qué hora?
O piątej po południu.	A las cinco de la tarde.
O szóstej rano.	A las seis de la mañana.
Za trzy godziny.	Dentro de tres horas.
Jest dziesiąta.	Son las diez.
Jest pięć po pierwszej.	Es la una y cinco.
Jest wpół do drugiej.	Es la una y media.
Jest za dwadzieścia trzecia.	Son las tres menos veinte.
Jest kwadrans po czwartej.	Son las cuatro y un cuarto.
O której godzinie?	¿A qué hora?
O piątej po południu.	A las cinco de la tarde.
O szóstej rano.	A las seis de la mañana.
Za trzy godziny.	Dentro de tres horas.

• **goić się**

sanar **el verbo**

PRESENTE	PRETÉRITO IMPERFECTO
yo sano	yo sanaba
tú sanas	tú sanabas
él/ella sana	él/ella sanaba
nosotros/as sanamos	nosotros/as sanábamos

vosotros/as sanáis	vosotros/as sanabais
ellos/ellas sanan	ellos/ellas sanaban
PRETÉRITO PERFECTO	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE
yo he sanado	yo sané
tú has sanado	tú sanaste
él/ella ha sanado	él/ella sanó
nosotros/as hemos sanado	nosotros/as sanamos
vosotros/as habéis sanado	vosotros/as sanasteis
ellos/ellas han sanado	ellos/ellas sanaron

Czy rana goi się dobrze? ¿La herida está sanando bien?

Ta rana nie goiła się dobrze. **Esta herida no estaba sanando bien.**

Ta rana będzie goiła się dobrze. – **Esta herida sanará bien.**

Rana na jego głowie goi się dobrze.

La herida de su cabeza está sanando bien.

L. he.... d. s. ca.... e... sa..... b...

• **golf** (sweter)

la tortuga

Lubię nosić golfy w zimie.

En invierno me gusta usar cuellos de tortuga.

E. in..... m. g.... u... cu..... d. to.....

• **golić się**

afeitarse

PRESENTE

PRETÉRITO IMPERFECTO

yo afeitado	yo afeitaba
tú afeitado	tú afeitabas
él/ella afeitado	él/ella afeitaba
nosotros/as afeitados	nosotros/as afeitábamos
vosotros/as afeitados	vosotros/as afeitabais
ellos/ellas afeitados	ellos/ellas afeitaban
PRETÉRITO PERFECTO	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE
yo he afeitado	yo afeité
tú has afeitado	tú afeitaste
él/ella ha afeitado	él/ella afeitó
nosotros/as hemos afeitado	nosotros/as afeitamos
vosotros/as habéis afeitado	vosotros/as afeitasteis
ellos/ellas han afeitado	ellos/ellas afeitaron

Kiedy się ostatnio goliłeś?

¿Cuándo fue la última vez que te afeitaste?

Ona goli się pod pachami.

Se afeita las axilas.

Ogole się jutro.

Me afeitaré mañana.

Ogoliłem się wczoraj.

Me afeité ayer.

Oni wszyscy się nie golią.

Todos ellos no se afeitan.

Czy goliłeś się dzisiaj?

Te afeitaste hoy?

T. af..... h..?

Zawsze golę się rano przed wyjściem do pracy.

Siempre me afeito por la mañana antes de ir a trabajar.

S..... m. af.... p.. l. ma.... a.... d. i. a tr.....

• **goły, goło**

widoczny gołym okiem

pod gołym niebem

zrobić coś gołymi rękoma

•

visible a simple vista

bajo el cielo abierto

haz algo con tus propias manos

• **gonić**

perseguir **el verbo**

Indicativo

PRESENTE	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE
yo persigo	yo perseguí
tú persigues	tú perseguiste
él/ella persigue	él/ella persiguió
nosotros/as perseguimos	nosotros/as perseguimos
vosotros/as perseguís	vosotros/as perseguisteis
ellos/ellas persiguen	ellos/ellas persiguieron
PRETÉRITO PERFECTO	PRETÉRITO ANTERIOR
yo he perseguido	yo hube perseguido
tú has perseguido	tú hubiste perseguido
él/ella ha perseguido	él/ella hubo perseguido
nosotros/as hemos perseguido	nosotros/as hubimos perseguido
vosotros/as habéis perseguido	vosotros/as hubisteis perseguido
ellos/ellas han perseguido	ellos/ellas hubieron perseguido
PRETÉRITO IMPERFECTO	FUTURO
yo perseguía	yo perseguiré

tú perseguías	tú perseguirás
él/ella perseguía	él/ella perseguirá
nosotros/as perseguíamos	nosotros/as perseguiremos
vosotros/as perseguíais	vosotros/as perseguiréis
ellos/ellas perseguían	ellos/ellas perseguirán
PRETÉRITO PLUSCUAMPERFECTO	FUTURO PERFECTO
yo había perseguido	yo habré perseguido
tú habías perseguido	tú habrás perseguido
él/ella había perseguido	él/ella habrá perseguido
nosotros/as habíamos perseguido	nosotros/as habremos perseguido
vosotros/as habíais perseguido	vosotros/as habréis perseguido
ellos/ellas habían perseguido	ellos/ellas habrán perseguido
CONDICIONAL SIMPLE	CONDICIONAL
yo perseguiría	yo habría perseguido
tú perseguirías	tú habrías perseguido
él/ella perseguiría	él/ella habría perseguido
nosotros/as perseguiríamos	nosotros/as habríamos perseguido
vosotros/as perseguiríais	vosotros/as habrías perseguido
ellos/ellas perseguirían	ellos/ellas habrían perseguido

Subjuntivo

PRESENTE	PRETÉRITO PLUSCUAMPERFECTO 1
yo persiga	yo hubiera perseguido
tú persigas	tú hubieras perseguido
él/ella persiga	él/ella hubiera perseguido
nosotros/as persigamos	nosotros/as hubiéramos perseguido
vosotros/as persigáis	vosotros/as hubierais perseguido
ellos/ellas persigan	ellos/ellas hubieran perseguido
PRETÉRITO PERFECTO	PRETÉRITO PLUSCUAMPERFECTO 2
yo haya perseguido	yo hubiese perseguido

tú hayas perseguido	tú hubieses perseguido
él/ella haya perseguido	él/ella hubiese perseguido
nosotros/as hayamos perseguido	nosotros/as hubiésemos perseguido
vosotros/as hayáis perseguido	vosotros/as hubieseis perseguido
ellos/ellas hayan perseguido	ellos/ellas hubiesen perseguido
PRETÉRITO IMPERFECTO 1	FUTURO
yo persiguiera	yo persiguiera
tú persiguieras	tú persiguieras
él/ella persiguiera	él/ella persiguiera
nosotros/as persiguiéramos	nosotros/as persiguiéramos
vosotros/as persiguierais	vosotros/as persiguierais
ellos/ellas persiguieran	ellos/ellas persiguieran
PRETÉRITO IMPERFECTO 2	FUTURO PERFECTO
yo persiguiese	yo hubiere perseguido
tú persiguieses	tú hubieres perseguido
él/ella persiguiese	él/ella hubiere perseguido
nosotros/as persiguiésemos	nosotros/as hubiéremos perseguido
vosotros/as persiguieseis	vosotros/as hubiereis perseguido
ellos/ellas persiguiesen	ellos/ellas hubieren perseguido

IMPERATIVO
tú persigue
usted persiga
nosotros/as persigamos
vosotros/as perseguid
ustedes persigan

Co wy gonicie?

Gonimy królíka.

¿Qué estás persiguiendo?

Estamos persiguiendo un conejo.

Będę jutro gonił królika.

Mañana estaré persiguiendo un conejo.

Goniłbym królika ale mi się nie chce. – **Perseguiría al conejo pero no tengo ganas.**

Goniłem wczoraj królika.

Ayer estaba persiguiendo un conejo.

Patrzałam jak pies gonił kota.

Vi a un perro perseguir a un gato.

V. a u. p.... pe..... a . u. g...

• **gorąco, gorący**

caliente

potrawy gorące

los platos calientes

Czy jest ci gorąco?

¿Estás caliente?

¿E.... ca.....?

O tak, jest mi bardzo gorąco.

Oh sí, estoy muy caliente.

O. s. es... m.. ca.....

• **gorączka**

el fiebre

mieć wysoką gorączkę

tiene fiebre alta

- **gorszy, gorsze, gorzej – peor**

Stan pacjenta jest coraz gorszy.

El estado del paciente siempre es peor.

E. es.... d.. pa..... si..... e. p...

- **gorzki**

gorzki w smaku

amargo

amargo en sabor

- **gospodarczy**

rozwój gospodarczy

económico

el desarrollo económico

Każdy kryzys gospodarczy wywiera poważny wpływ na gospodarkę światową.

Toda crisis económica tiene un impacto grave en la economía mundial.

T... c..... ec..... t.... u. im..... g.... e. l. ec..... m.....

- **gospodarka**

gospodarka wolnorynkowa

la economía

la economía de libre mercado

- **gospodarstwo domowe – el dueño de casa**

- **gospodarz (domu)**

el anfitrión

- **gościć (kogoś)**

recibir el verbo

PRESENTE	PRETÉRITO IMPERFECTO
yo recibo	yo recibía
tú recibes	tú recibías
él/ella recibe	él/ella recibía
nosotros/as recibimos	nosotros/as recibíamos
vosotros/as recibís	vosotros/as recibíais
ellos/ellas reciben	ellos/ellas recibían
PRETÉRITO PERFECTO	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE
yo he recibido	yo recibí
tú has recibido	tú recibiste
él/ella ha recibido	él/ella recibió
nosotros/as hemos recibido	nosotros/as recibimos
vosotros/as habéis recibido	vosotros/as recibisteis
ellos/ellas han recibido	ellos/ellas recibieron

gościć kogoś u siebie

recibir a alguien a casa

Kogo gościliście wczoraj?

¿A quién recibiste ayer?

Jutro będziemy gościć teściów. – Mañana recibiremos a nuestros suegros.

• gościnnie

hospitalario

Gospodarze byli dla mnie bardzo gościnni.

Los anfitriones fueron muy hospitalarios conmigo.

L.. an..... fu.... m.. ho..... co.....

• gość (ogólnie)

el invitado

gość honorowy

el invitado de honor

Wieczorem przyjmujemy kilkoro gości.

Tenemos algunos invitados esta noche.

Te..... al..... in..... e... n....

Będziesz zawsze miłym gościem w naszym domu!

¡Siempre serás un invitado agradable en nuestra casa!

¡Si..... s.... u. in..... ag..... e. n..... c...!

• gotować

cocinar

el verbo

PRESENTE	PRETÉRITO IMPERFECTO
yo cocino	yo cocinaba
tú cocinas	tú cocinabas
él/ella cocina	él/ella cocinaba
nosotros/as cocinamos	nosotros/as cocinábamos
vosotros/as cocináis	vosotros/as cocinabais
ellos/ellas cocinan	ellos/ellas cocinaban
PRETÉRITO PERFECTO	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE
yo he cocinado	yo cociné
tú has cocinado	tú cocinaste
él/ella ha cocinado	él/ella cocinó
nosotros/as hemos cocinado	nosotros/as cocinamos
vosotros/as habéis cocinado	vosotros/as cocinasteis
ellos/ellas han cocinado	ellos/ellas cocinaron

gotować obiad

cocinar la cena

Co gotujesz?

¿Qué estás cocinando?

Gotuję zupę.

Estoy cocinando la sopa.

Co będziesz gotować jutro?

¿Qué cocinarás mañana?

Wczoraj gotowałam zupę.

Ayer cociné sopa.

Nie chce mi się gotować dzisiaj. – **No tengo ganas de cocinar hoy.**

Warzywa lepiej jest gotować na parze.

Es mejor cocinar al vapor las verduras.

E. m.... co..... a. v.... l.. ve.....

• **gotowy**

terminado

Jeszcze nie jesteś gotowy? Myślałem, że już wszystko zrobiłeś!

¿Aún no has terminado? Pensé que ya lo habías hecho todo.

¿A.. n. h.. te.....? P.... q.. y. l. ha.... h.... t...

Czy jesteś gotowa do wyjścia?

Estas listo para salir?

E.... l.... p... sa...?

Potrzebuję jeszcze dwóch minut, aby być gotowym. (w odpowiedzi)

Necesito dos minutos más para terminar.

Ne..... d.. mi..... m.. p... te.....

• **gotówka** **el dinero en efectivo**

zapłacić gotówką **pagar en efectivo**

• **góra** **la montaña**

góra lodowa **el iceberg**

W styczniu albo w lutym jeździmy w góry.

En enero o febrero nos vamos a la montaña.

E. e.... o. fe..... n.. v.... a l. mo.....

• **góra** (pozycja)

od góry do dołu **de arriba a abajo**

do góry nogami **al revés**

iść pod górę **subir la colina**

Czy możesz zanieść tę walizkę na górę?

¿Puedes llevar esta maleta arriba?

¿P..... ll.... e... m.... ar....?

Czy ta winda jedzie w górę?

¿Está subiendo este ascensor?

¿E... su..... e... as.....?

Czy mogę zapłacić z góry?

¿Puedo pagar por adelantado?

¿P.... p.... p.. ad.....?

Z góry dziękuję Państwu za wyświadczenie mi przysługi.

Gracias de antemano por su cortesía.

Gr..... d. an..... p.. s. co.....

• **górný** (znajdujący się powyżej) – **superior**

górný róg książki

la esquina superior del libro

górná wargá

el labio superior

• **górzystý** **montañoso**

Krajobraz Słowacji jest górzystý.

El paisaje eslovaco es montañoso.

E. pa..... es..... e. mo.....

• **gra** **el juego**

gra hazardowa

la apuesta

• **grac** **el jugador**

grac rezerwowý

el sustituto

INDICATIVO

PRESENTE	PRETÉRITO PERFECTO	PRETÉRITO IMPERFECTO
yo juego	yo he jugado	yo jugaba
tú juegas	tú has jugado	tú jugabas
él/ella juega	él/ella ha jugado	él/ella jugaba
nosotros/as jugamos	nosotros/as hemos jugado	nosotros/as jugábamos
vosotros/as jugáis	vosotros/as habéis jugado	vosotros/as jugabais
ellos/ellas juegan	ellos/ellas han jugado	ellos/ellas jugaban
PRETÉRITO PLUSCUAMPERFECTO	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE	PRETÉRITO ANTERIOR
yo había jugado	yo jugué	yo hube jugado
tú habías jugado	tú jugaste	tú hubiste jugado
él/ella había jugado	él/ella jugó	él/ella hubo jugado
nosotros/as habíamos jugado	nosotros/as jugamos	nosotros/as hubimos jugado
vosotros/as habíais jugado	vosotros/as jugasteis	vosotros/as hubisteis jugado
ellos/ellas habían jugado	ellos/ellas jugaron	ellos/ellas hubieron jugado
FUTURO	FUTURO PERFECTO	
yo jugaré	yo habré jugado	
tú jugarás	tú habrás jugado	
él/ella jugará	él/ella habrá jugado	
nosotros/as jugaremos	nosotros/as habremos jugado	
vosotros/as jugaréis	vosotros/as habréis jugado	

ellos/ellas jugarán	ellos/ellas habrán jugado	
---------------------	---------------------------	--

CONDICIONAL SIMPLE	CONDICIONAL
yo jugaría	yo habría jugado
tú jugarías	tú habrías jugado
él/ella jugaría	él/ella habría jugado
nosotros/as jugaríamos	nosotros/as habríamos jugado
vosotros/as jugaríais	vosotros/as habrías jugado
ellos/ellas jugarían	ellos/ellas habrían jugado

SUBJUNTIVO

PRESENTE	PRETÉRITO PERFECTO	PRETÉRITO IMPERFECTO 1
yo juegue	yo haya jugado	yo jugara
tú juegues	tú hayas jugado	tú jugaras
él/ella juegue	él/ella haya jugado	él/ella jugara
nosotros/as juguemos	nosotros/as hayamos jugado	nosotros/as jugáramos
vosotros/as juguéis	vosotros/as hayáis jugado	vosotros/as jugarais
ellos/ellas jueguen	ellos/ellas hayan jugado	ellos/ellas jugaran
PRETÉRITO IMPERFECTO 2	PRETÉRITO PLUSCUAMPERFECTO 1	PRETÉRITO PLUSCUAMPERFECTO 2
yo jugase	yo hubiera jugado	yo hubiese jugado
tú jugases	tú hubieras jugado	tú hubieses jugado
él/ella jugase	él/ella hubiera jugado	él/ella hubiese jugado
nosotros/as jugásemos	nosotros/as hubiéramos jugado	nosotros/as hubiésemos jugado
vosotros/as jugaseis	vosotros/as hubierais jugado	vosotros/as hubieseis jugado
ellos/ellas jugasen	ellos/ellas hubieran	ellos/ellas hubiesen

Ten aktor grał w wielu znanych Hollywoodzkich filmach.

Este actor ha actuado en muchas películas famosas de Hollywood.

E... a.... h. ac..... e. m..... pe..... fa..... d. Ho.....

Nasza drużyna grała źle w pierwszej połowie.

Nuestro equipo jugó mal en la primera parte.

N..... e..... j... m.. e. l. pr..... p....

Czy grałeś kiedyś w kasynie?

¿Has jugado alguna vez en un casino?

¿H.. ju.... al.... v.. e. u. ca....?

Nie, ale często gram na wyścigach końskich.

No, pero suelo jugar carreras de caballos.

N. p... s.... j.... ca..... d. ca.....

Co grają dzisiaj w kinie / teatrze?

¿Qué está pasando en el cine / teatro hoy?

¿Q.. e... pa..... e. e. c... / t.... h..?

• gramatyka

la gramática

Gramatyka hiszpańska nie jest taka łatwa, jak to sobie wyobrażałem.

La gramática española no es tan fácil como imaginaba.

L. gr..... es..... n. e. t.. f.... c... im.....

• **granica**

la frontera

granica wieku

el límite de edad

w granicach prawa

dentro de la ley

w granicach miasta

dentro de los límites de la ciudad

być za granicą

estar en el extranjero

wyjechać za granicę

ir al extranjero

Takie zachowanie przekracza wszelkie granice!

¡Este comportamiento va más allá de todas las fronteras!

¿E... co..... v. m.. a... d. t.... l.. fr.....!

Wioska leży tuż na granicy.

El pueblo está al otro lado de la frontera.

E. p..... e... a. o... l... d. l. fr.....

Wyjeżdżamy jutro za granicę.

ellos/ellas han amenazado

ellos/ellas amenazaron

Czy on wam groził?

¿Te amenazó?

Oni nam wczoraj grozili.

Nos amenazaron ayer.

On nie będzie już nikomu groził. – Ya no amenazará a nadie.

Ten człowiek groził nam, że nas pobije.

Este hombre amenazó con pegarnos.

E... h..... am..... c.. pe.....

• **groźny** (niebezpieczny) **peligroso**

Uwaga! Ten groźny przestępca jest wciąż na wolności.

¡Peligro! Este peligroso criminal sigue prófugo.

¡Pe.....! E... pe..... cr..... s.... pr.....

• **grób** **la tumba**

Na grób papieża Jana Pawła II w Watykanie przyjeżdżają tysiące pielgrzymów z całego świata.

Miles de peregrinos de todo el mundo acuden a la tumba del Papa Juan Pablo II en el Vaticano.

M.... d. pe..... d. t... e. m.... ac.... a l. t.... d.. P... J... P.... Il e. e. Va.....

• **grubość** **la grasa**

Jaka jest grubość tego dębu?

¿Qué tan grueso es este roble?

¿Q.. t.. gr.... e. e... r....?

• **gruby** (*dużej grubości*)

grueso

gruba warstwa kurzu

una gruesa capa de polvo

gruby na dwa centymetry

dos pulgadas de espesor

• **grupa, grupka**

el grupo

liczna grupa kobiet, które ...

un gran grupo de mujeres que ...

grupa krwi

el tipo de sangre

• **gruszka**

la pera

• **gruz**

los escombros

Trzeba wywieźć gruz z podwórza.

Los escombros deben retirarse del patio.

L.. es..... d.... re..... d.. p....

• **grypa**

la gripe

• **grzech**

el pecado

popęlić grzech śmiertelny

cometer el pecado mortal

• **grzeczny** (*uprzejmy*)

cortés

• **gust**

el gusto

Ona ma dobry gust.

Tiene buen gusto.

T.... b... g....

• **gustowny**

de buen gusto

Miała na sobie elegancki żakiet i do tego gustowny kapelusz.

Llevaba una chaqueta elegante y un sombrero de buen gusto.

LI..... u.. cha..... el..... y. u. so..... d. b... g....

• **guzik**

le botón

Guzik urwał ci się od marynarki!

¡Se te cayó un botón de la chaqueta!

¡S. t. c... u. b.... d. l. cha.....!

Jeden z guzików w mojej koszuli jest obłuzowany.

Uno de los botones de mi camisa está suelto.

U.. d. l.. vo..... d. m. ca.... e... s.....

• **gwarancja**

la garantía

Ta pralka ma pięcioletnią gwarancję.

Esta lavadora tiene una garantía de cinco años.

E... la..... t.... u.. ga..... d. c.... a...

- **gwiazda, gwiazdka** **la estrella**

Ile gwiazdek ma ten hotel?

¿Cuántas estrellas tiene este hotel?

¿C..... es..... t.... e... h....?

- **gwint** **la amenaza**

- **gwóźdź** **el clavo**

wbić gwóźdź

martillar un clavo

zbić deski gwoździami

clavar las tablas

Musisz tę listwę przybić gwoździem.

Necesitas clavar esta tira.

Ne..... cl.... e... t...

H

• **hak**

hak holowniczy

• **hala**

hala dworcowa

hala odlotów / przylotów

• **hałas**

Na ulicy był duży hałas.

Había mucho ruido en la calle.

el gancho

el gancho de remolque

el vestíbulo

el vestíbulo de la estación

la sala de salidas / llegadas

el ruido

H.... m.... r.... e. l. c....

• **hałasować**

hacer ruido

• **hamować** (pojazdem)

frenar el verbo

PRESENTE	PRETÉRITO IMPERFECTO
yo freno	yo frenaba
tú frenas	tú frenabas
él/ella frena	él/ella frenaba
nosotros/as frenamos	nosotros/as frenábamos
vosotros/as frenáis	vosotros/as frenabais
ellos/ellas frenan	ellos/ellas frenaban
PRETÉRITO PERFECTO	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE
yo he frenado	yo frené
tú has frenado	tú frenaste
él/ella ha frenado	él/ella frenó

nosotros/as hemos frenado	nosotros/as frenamos
vosotros/as habéis frenado	vosotros/as frenasteis
ellos/ellas han frenado	ellos/ellas frenaron

Dlaczego on nie hamuje? ¿Por qué no frena?

Nie będę ciągle hamować. No voy a seguir frenando.

Nigdy nie hamuj na zakrętach. Nunca frena en curvas.

• **hamulec** **el freno**

hamulec bezpieczeństwa **el freno de emergencia**

hamulec nożny / ręczny **el freno de mano / pie**

Hamulce samochodu zawiodły i to było przyczyną wypadku.

Los frenos del coche fallaron y esta fue la causa del accidente.

L.. fr.... d.. c.... fa..... y. e... f.. l. c.... d.. ac.....

• **handel** **el comercio**

handel detaliczny / hurtowy **el comercio minorista / mayorista**

• **handlować** **comerciar** **el verbo**

PRESENTE	PRETÉRITO IMPERFECTO
yo comercio	yo comerciaba
tú comercias	tú comerciabas
él/ella comercia	él/ella comerciaba
nosotros/as comerciamos	nosotros/as comerciábamos

vosotros/as comerciáis	vosotros/as comerciabais
ellos/ellas comercian	ellos/ellas comerciaban
PRETÉRITO PERFECTO	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE
yo he comerciado	yo comercié
tú has comerciado	tú comerciaste
él/ella ha comerciado	él/ella comerció
nosotros/as hemos comerciado	nosotros/as comerciamos
vosotros/as habéis comerciado	vosotros/as comerciasteis
ellos/ellas han comerciado	ellos/ellas comerciaron

Czy handlujecie?

¿Haces comercio?

Handlujemy owocami.

Comercializamos fruta.

Czy oni będą handlować jutro? – ¿Van a comerciar mañana?

Wczoraj handlowałem rybami.– Ayer estaba comerciando pescado.

Ona handluje pieczywem.

Ella comercia pan.

Oni handlują samochodami.

Ellos comercian autos.

• **handlowy**

comercial

statek handlowy

el barco mercante

centrum handlowe

el centro comercial

znak handlowy

la marca registrada

• **hasło**

•

hasło reklamowe

el eslogan publicitario

Musisz wprowadzić hasło, aby otrzymać dostęp do informacji.

Debe ingresar una contraseña para acceder a la información.

D... in..... u.. co..... p... ac..... a l. in.....

Hasła główne w tym słowniku są wydrukowane tłustym drukiem.

Las entradas principales de este diccionario están impresas en negrita.

L.. en..... pr..... d. e... di..... e.... im..... e. ne.....

• **hazard** **el juego**

On jest uzależniony od hazardu.

Es adicto al juego.

E. ad.... a. j....

• **helikopter** **el helicóptero**

Nad stadionem unosił się helikopter.

Un helicóptero sobrevoló el estadio.

U. he..... so..... e. es.....

• **hełm** **el casco**

hełm motocyklowy / rowerowy – **el casco de motocicleta / bicicleta**

• **herbata** **el té**

herbata zielona / ziołowa **el té verde / el té de hierbas**

• **higiena**

la higiene

przestrzegać zasad higieny **observar las normas de higiene**

• **hipnoza**

la hipnosis

• **historia** (*dzieje*)

la historia

historia starożytna / najnowsza – **la historia vieja / reciente**

historia czyjegoś życia **la historia de la vida de alguien**

• **hiszpański**

español

• **hobby**

el hobby

Jakie masz hobby?

¿Cuáles son tus aficiones?

¿C..... s.. t.. af.....?

Tak, moje hobby to podglądanie i plotkowanie.

Sí, mi hobby es mirar y aplaudir.

S. m. h..... e. m.... y. ap.....

Malowanie obrazów to moje hobby.

Pintar los cuadros es mi hobby.

P..... l.. cu..... e. m. h....

HOBBY – LOS HOBBYS

czytanie	la lectura
fotografowanie	la fotografía
gotowanie	cocinar
granie na instrumencie muzycznym –	tocar un instrumento
gry komputerowe	los juegos de ordenador
haftowanie	bordar
hodowla zwierząt	la cría de animales
kolekcjonerstwo	el coleccionismo
malowanie	la pintura
modelarstwo	el modelismo
myślistwo	la caza
nauka języków obcych	el estudio de idiomas
podróżowanie	viajes
praca w ogródku	trabajos de jardinería
robienie na drutach	hacer punto
słuchanie muzyki	escuchar la música
szycie	la costura
szydełkowanie	hacer ganchillo
taniec	el baile
wędkarstwo, łowienie ryb	la pesca con caña
zainteresowania kulturalne	la cultura

• **hodować** (zwierzęta)

criar el verbo

PRESENTE	PRETÉRITO IMPERFECTO
yo crío	yo criaba
tú crías	tú criabas
él/ella cría	él/ella criaba
nosotros/as criamos	nosotros/as criábamos
vosotros/as criáis	vosotros/as criabais
ellos/ellas crían	ellos/ellas criaban
PRETÉRITO PERFECTO	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE
yo he criado	yo crié
tú has criado	tú criaste
él/ella ha criado	él/ella crió
nosotros/as hemos criado	nosotros/as criamos
vosotros/as habéis criado	vosotros/as criasteis
ellos/ellas han criado	ellos/ellas criaron

(rošliny)

cultivar el verbo

PRESENTE	PRETÉRITO IMPERFECTO
yo cultivo	yo cultivaba
tú cultivas	tú cultivabas
él/ella cultiva	él/ella cultivaba
nosotros/as cultivamos	nosotros/as cultivábamos
vosotros/as cultiváis	vosotros/as cultivabais
ellos/ellas cultivan	ellos/ellas cultivaban
PRETÉRITO PERFECTO	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE
yo he cultivado	yo cultivé
tú has cultivado	tú cultivaste
él/ella ha cultivado	él/ella cultivó
nosotros/as hemos cultivado	nosotros/as cultivamos
vosotros/as habéis cultivado	vosotros/as cultivasteis

ellos/ellas han cultivado

ellos/ellas cultivaron

hodować zwierzęta

criar a los animales

Jakie zwierzęta hodujecie?

¿Qué animales crías?

Oni hodują warzywa.

Cultivan hortalizas.

Będziemy hodować kury.

Criaremos gallinas.

Kiedyś hodowaliśmy tulipany. **Solíamos cultivar tulipanes.**

Czy hodujesz róże? ~ Nie, ale hoduję króliki.

¿Cultivas rosas? ~ No, pero crío conejos.

¿Cu..... ro...? ~ N/ p... c... co.....

• **homoseksualista**

el homosexual

• **honor**

el honor

dać słowo honoru

dar una palabra de honor

• **honorarium**

el honorario

Autorzy otrzymują honoraria od wydawnictw za sprzedane książki.

Los autores reciben honorarias de los editores por los libros vendidos.

L.. au..... re..... ho..... d. l.. ed..... p.. l.. li.... ve.....

• **hormon**

la hormona

• horoskop

el horóscopo

postawić komuś horoskop

dale a alguien un horóscopo

• horyzont

el horizonte

Słońce schowało się za horyzontem.

El sol se ha escondido detrás del horizonte.

E. s.. s. h. es..... de.... d.. ho.....

• hotel

el hotel

W którym hotelu proponujesz się zatrzymać?

¿En qué hotel te propones alojarte?

¿E. q.. h.... t. pr..... al.....?

W którym hotelu przebywasz?

¿En que hotel estas?

E. q.. h.... e....?

W HOTELU – EN EL HOTEL

Czy są wolne pokoje?

¿Tienen habitaciones libres?

Chciałbym pokój z dwoma łózkami.

Quería una habitación con dos camas.

Ile kosztuje pokój dwuosobowy?

¿Cuánto cuesta una habitación doble?

Czy to cena ze śniadaniem?

¿El precio incluye el desayuno?

Czy pokój jest z łazienką?

¿La habitación tiene baño?

Czy jest coś tańszego?

¿Tienen algo más barato?

Czy mogę zobaczyć pokój?

¿Puedo ver la habitación?

Ten pokój jest zbyt mały.

Esta habitación es demasiado pequeña.

Jaki jest numer mojego pokoju?

¿Cuál es el número de mi habitación?

Proszę o budzenie na godzinę 5.30.

Me puede despertar a las 5.30, por favor.

O której muszę opuścić pokój?

¿A qué hora tengo que dejar la habitación?

Wyjeżdżam jutro rano o godzinie ósmej.

Me voy mañana a las ocho de la mañana.

Chciałbym zarezerwować dwa pokoje od ... do ...

Querría reservar dos habitaciones desde ... hasta

Proszę o rezerwację pokoju jednoosobowego / dwuosobowego.

Por favor, reserve una habitación individual / doble.

Niestety, w tej chwili nie mamy żadnego wolnego pokoju.

Lo siento, ahora no disponemos de ninguna habitación libre.

Wszystkie pokoje są zajęte.

Todas las habitaciones están ocupadas.

Gdzie jest recepcja?

¿Dónde está la recepción?

Ile kosztuje nocleg ze śniadaniem?

¿Cuánto cuesta una noche con desayuno?

W pokoju jest telewizor, lodówka i klimatyzacja.

En la habitación hay un televisor, un frigorífico y aire acondicionado.

Proszę wypełnić ten formularz.

Rellene este formulario, por favor.

Zarezerwowaliśmy dla Pana apartament.

Hemos reservado un apartamento para Usted.

Proszę, oto mój dowód osobisty.

Aquí está mi DNI.

Pokój należy zwolnić do godz. 10.00 następnego dnia. Dziękujemy.

Deben dejar la habitación hasta las 10 del día siguiente. Gracias.

W naszym hotelu można bezpłatnie korzystać z sauny, basenu i strzeżonego parkingu.

En nuestro hotel, pueden usar sauna, piscina y aparcamiento vigilado sin costes adicionales.

Wszystkie usługi są wliczone w cenę.

Todos los servicios están incluidos en la tarifa.

SŁOWNICZEK – EL GLOSARIO

biuro turystyczne

la agencia de viajes

gość

el huésped

hotel

el hotel

kemping	el camping
klimatyzacja	el aire acondicionado
klucz	la llave
koc	la manta
kwatera prywatna	la habitación en una casa particular
numer pokoju	el número de la habitación
pokojówka	mujer de servicio
pokój dwuosobowy z łazienką	la habitación doble con baño
pokój jednoosobowy	la habitación individual
pokój z całodziennym wyżywieniem	la habitación con media pensión
portier	el portero
prysznic	la ducha
rachunek	la cuenta
recepcja	la recepción
recepjonista	el recepcionista
ręcznik	la toalla
schronisko młodzieżowe	el albergue juvenil
śniadanie	el desayuno
telefon	el teléfono
wejście	la entrada
winda	el ascensor
wolne pokoje	las habitaciones libres
zarezerwować	reservar

• huk

huk wodospadu

el trueno

el trueno de la cascada

Nagle usłyszeliśmy huk i podbiegliśmy do okna.

De repente escuchamos un trueno y corrimos hacia la ventana.

D. re..... es..... u. tr.... y. co..... h.... l. v.....

• **humor** **el humor**

być w dobrym humorze **estar de buen humor**

Zadaję się tylko z ludźmi, którzy mają poczucie humoru.

Solo salgo con personas que tienen sentido del humor.

S... s.... c.. pe..... q.. t..... se..... d.. h....

• **huragan** **el huracán**

• **huta stali** **la acería**

• **hydraulic** **el plomero**

Musimy zadzwonić po hydraulika, ponieważ umywalka jest zapchana.

Tenemos que llamar a un plomero porque el fregadero está obstruido.

Te..... q... ll.... a. u. pl..... po.... e. fr..... e... ob.....

• **hymn** **el himno**

Tras el incendio, todo el edificio dejó de existir.

T... e. in..... t... e. ed..... d... d. ex.....

• **isc**

ir **el verbo**

Indicativo

PRESENTE	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE
yo voy	yo fui
tú vas	tú fuiste
él/ella va	él/ella fue
nosotros/as vamos	nosotros/as fuimos
vosotros/as vais	vosotros/as fuisteis
ellos/ellas van	ellos/ellas fueron
PRETÉRITO PERFECTO	PRETÉRITO ANTERIOR
yo he ido	yo hube ido
tú has ido	tú hubiste ido
él/ella ha ido	él/ella hubo ido
nosotros/as hemos ido	nosotros/as hubimos ido
vosotros/as habéis ido	vosotros/as hubisteis ido
ellos/ellas han ido	ellos/ellas hubieron ido
PRETÉRITO IMPERFECTO	FUTURO
yo iba	yo iré
tú ibas	tú irás
él/ella iba	él/ella irá
nosotros/as íbamos	nosotros/as iremos
vosotros/as ibais	vosotros/as iréis
ellos/ellas iban	ellos/ellas irán
PRETÉRITO PLUSCUAMPERFECTO	FUTURO PERFECTO
yo había ido	yo habré ido

tú habías ido	tú habrás ido
él/ella había ido	él/ella habrá ido
nosotros/as habíamos ido	nosotros/as habremos ido
vosotros/as habíais ido	vosotros/as habréis ido
ellos/ellas habían ido	ellos/ellas habrán ido

CONDICIONAL SIMPLE	CONDICIONAL
yo iría	yo habría ido
tú irías	tú habrías ido
él/ella iría	él/ella habría ido
nosotros/as iríamos	nosotros/as habríamos ido
vosotros/as iríais	vosotros/as habrías ido
ellos/ellas irían	ellos/ellas habrían ido

Subjuntivo

PRESENTE	PRETÉRITO PLUSCUAMPERFECTO 1
yo vaya	yo hubiera ido
tú vayas	tú hubieras ido
él/ella vaya	él/ella hubiera ido
nosotros/as vayamos	nosotros/as hubiéramos ido
vosotros/as vayáis	vosotros/as hubierais ido
ellos/ellas vayan	ellos/ellas hubieran ido
PRETÉRITO PERFECTO	PRETÉRITO PLUSCUAMPERFECTO 2
yo haya ido	yo hubiese ido
tú hayas ido	tú hubieses ido
él/ella haya ido	él/ella hubiese ido
nosotros/as hayamos ido	nosotros/as hubiésemos ido
vosotros/as hayáis ido	vosotros/as hubieseis ido
ellos/ellas hayan ido	ellos/ellas hubiesen ido
PRETÉRITO IMPERFECTO 1	FUTURO

yo fuera	yo fuere
tú fueras	tú fueres
él/ella fuera	él/ella fuere
nosotros/as fuéramos	nosotros/as fuéremos
vosotros/as fuerais	vosotros/as fuereis
ellos/ellas fueran	ellos/ellas fueren
PRETÉRITO IMPERFECTO 2	FUTURO PERFECTO
yo fuese	yo hubiere ido
tú fueses	tú hubieres ido
él/ella fuese	él/ella hubiere ido
nosotros/as fuésemos	nosotros/as hubiéremos ido
vosotros/as fueseis	vosotros/as hubiereis ido
ellos/ellas fuesen	ellos/ellas hubieren ido

ić boso

caminar descalzo

ić pieszo

ir a pie

ić ulicą

caminar por la calle

ić za kimś

seguir a alguien

Muszę już ić.

Me tengo que ir ahora.

Czy chcesz tam ić?

¿Quieres ir allí?

Szedłem tam wczoraj.

Fui allí ayer.

Jutro tam będę szedł.

Iré allí mañana.

Proszę ić prosto a potem ... **Por favor, sigue derecho y luego...**

Kiedy tam szłam, zobaczyłam ... – **Cuando fui allí, vi...**

Czy w idziecie wreszcie?

¿Finalmente vas?

Ceny ciągle idą w górę.

Los precios aumentan constantemente.

L.. pr..... au..... co.....

Idziemy do teatru / kina na 19.

Vamos al teatro / cine a las 7 p.m.

V.... a. t..... / c... a l.. 7 p..

Idź prosto i nie oglądaj się za siebie.

Avanza y no mires atrás.

A.... y. n. m.... a....

Obawiam się, że muszę już iść.

Me temo que tengo que ir ahora.

M. t... q.. t.... q.. i. a....

Jak sprawy? (w znaczeniu: jak ci się układa w życiu?)

¿Cómo estás?

¿C... e....?

Wszystko idzie dobrze.

Todo esta yendo bien.

T... e... y.... b...

• **izolacja** (*odosobnienie*) **el aislamiento**

• **izraelski** **israelí**

J

• **ja** **yo**

To tylko ja.

Soy sólo yo.

Ona mnie lubi.

Ella me quiere.

Mówisz o mnie?

¿Estás hablando de mí?

Tylko ty i ja razem, możemy to zrobić.

Solo tú y yo juntos podemos hacerlo.

S... t. y. y. j..... po..... ha.....

To ja byłem tym, który wtedy odbierał pani telefony.

Yo fui quien contestó sus llamadas en ese momento.

• **jak** (*spójnik*)

como

biały jak śnieg

blanco como la nieve

jak najszybciej

tan pronto como sea posible

jak zwykle

como siempre

Jak było na przyjęciu u Jauny?

¿Cómo fue la fiesta de Juana?

¿C... f.. l. f..... d. J....

Jak jest tu miło!

¡Qué hermoso es esto de aquí!

¡Q... he..... e. e... d. a...!

Opisz, proszę, jak to się stało.

Describe cómo sucedió.

De..... c... su.....

Jak tylko wrócę, zajmę się tą sprawą.

Tan pronto como vuelva, me ocuparé de este asunto.

T.. p..... c... vu.... m. oc..... d. e... as....

Jak często kursują autobusy na lotnisko?

¿Con qué frecuencia van los autobuses al aeropuerto?

¿C.. q.. fr..... v.. l.. au..... a. ae.....?

Jak się tutaj dostałeś?

¿Como viniste aquí?

¿C... vi..... a...?

Jak się nazywa ta firma?

Cual es el nombre de esta empresa?

C... e. e. n..... d. e... em.....?

• **jaki**

cómo, qué

Jaka jest dziś pogoda?

¿Cómo está el tiempo hoy?

¿C... e... a. t..... h..?

Jakie są wyniki egzaminu?

¿Cuáles son los resultados del examen?

¿C..... s.. l.. re..... d.. ex....?

Jakie wino / sałatkę chcesz? (w restauracji)

¿Qué vino / ensalada quieres? (en el restaurante)

¿Q.. v... / en..... qu.....?

Jakie znasz języki obce?

¿Qué idiomas extranjeros hablas?

¿Q.. id..... ex..... ha.....?

Jaki sport uprawiasz?

Que deporte practicas?

Q.. de..... pr.....?

• **jakikolwiek**

algun

w jakikolwiek sposób

de alguna manera

• **jakoś**

alguna manera

Jakoś zdołałem wydostać się stamtąd.

De alguna manera me las arreglé para salir de allí.

D. al.... m..... m. l.. ar..... p... s.... d. a...

• **jakość**

la calidad

być kiepskiej jakości

ser de mala calidad

• **japoński**

japonés

yo entiendo	yo entendía
tú entiendes	tú entendías
él/ella entiende	él/ella entendía
nosotros/as entendemos	nosotros/as entendíamos
vosotros/as entendéis	vosotros/as entendíais
ellos/ellas entienden	ellos/ellas entendían
PRETÉRITO PERFECTO	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE
yo he entendido	yo entendí
tú has entendido	tú entendiste
él/ella ha entendido	él/ella entendió
nosotros/as hemos entendido	nosotros/as entendimos
vosotros/as habéis entendido	vosotros/as entendisteis
ellos/ellas han entendido	ellos/ellas entendieron

Czy zrozumiałeś co powiedziałem? – **Entiendes lo que digo?**

Nie, nie zrozumiałem.

No, no entendí.

Oni też nie zrozumieli.

Ellos tampoco entendieron.

To zrozumieją jutro.

Lo entenderán mañana.

zrozumieć kogoś źle

malinterpretar a alguien

Mam nadzieję, że w tych okolicznościach zrozumie Pan, że

Espero que, dadas las circunstancias, entiendas que ...

Es.... q.. d.... l.. ci..... en..... q.. ...

• **zrozumienie**

el entendimiento

osiągnąć zrozumienie

ganar entendimiento

• **zrównać** (wyrównać)

igualar **el verbo**

PRESENTE	PRETÉRITO IMPERFECTO
yo igualo	yo igualaba
tú igualas	tú igualabas
él/ella iguala	él/ella igualaba
nosotros/as igualamos	nosotros/as igualábamos
vosotros/as igualáis	vosotros/as igualabais
ellos/ellas igualan	ellos/ellas igualaban
PRETÉRITO PERFECTO	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE
yo he igualado	yo igualé
tú has igualado	tú igualaste
él/ella ha igualado	él/ella igualó
nosotros/as hemos igualado	nosotros/as igualamos
vosotros/as habéis igualado	vosotros/as igualasteis
ellos/ellas han igualado	ellos/ellas igualaron

Czy zrównacie prawa kobiet? – **¿Igualarás los derechos de las mujeres?**

Już zrównaliśmy prawa kobiet. – **Ya hemos igualado los derechos de las mujeres.**

Oni też zrównają wkrótce. **Ellos también igualarán pronto.**

Oni jeszcze nie zrównali. **Aún no han igualado.**

We wszystkich krajach należy zrównać standardy ochrony demokracji oraz podstawowych wolności.

En todos los países deben igualarse las normas para la protección

de la democracia y las libertades fundamentales.

E. t.... l.. pa.... d.... ig..... l.. n.... p... l. pr.....

d. l. de..... y. l.. li..... fu.....

• **zrównoważyć**

equilibrar

el verbo

PRESENTE	PRETÉRITO IMPERFECTO
yo equilibrio	yo equilibraba
tú equilibras	tú equilibrabas
él/ella equilibra	él/ella equilibraba
nosotros/as equilibramos	nosotros/as equilibrábamos
vosotros/as equilibráis	vosotros/as equilibrabais
ellos/ellas equilibran	ellos/ellas equilibraban
PRETÉRITO PERFECTO	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE
yo he equilibrado	yo equilibré
tú has equilibrado	tú equilibraste
él/ella ha equilibrado	él/ella equilibró
nosotros/as hemos equilibrado	nosotros/as equilibramos
vosotros/as habéis equilibrado	vosotros/as equilibrasteis
ellos/ellas han equilibrado	ellos/ellas equilibraron

Musimy zrównoważyć wydatki w tym roku.

Necesitamos equilibrar nuestros gastos este año.

Zrównoważyliśmy wydatki w ubiegłym roku.

El año pasado equilibramos nuestros gastos.

W przyszłym roku oni też zrównoważą wydatki.

El año que viene también equilibrarán sus gastos.

• **zróźnicowanie** **la diferenciación**

W tym kraju jest wielkie zróźnicowanie dochodów poszczególnych ludzi.

En este país, la gran diferenciación de ingresos son las personas individuales.

E. e... p... l. g... di..... d. in..... s.. l. pe..... in.....

• **zrujnować** **arruinar** **el verbo**

PRESENTE	INDEFINIDO
yo arruino	yo arruiné
tú arruinas	tú arruinaste
él/ella/usted arruina	él/ella/usted arruinó
nosotros/nosotras arruinamos	nosotros/nosotras arruinamos
vosotros/vosotras arruináis	vosotros/vosotras arruinasteis
ellos/ellas/ustedes arruinan	ellos/ellas/ustedes arruinaron
IMPERFECTO	PERFECTO
yo arruinaba	yo he arruinado
tú arruinabas	tú has arruinado
él/ella/usted arruinaba	él/ella/usted ha arruinado
nosotros/nosotras arruinábamos	nosotros/nosotras hemos arruinado
vosotros/vosotras arruinabais	vosotros/vosotras habéis arruinado
ellos/ellas/ustedes arruinaban	ellos/ellas/ustedes han arruinado

Ona zrujnowała swoje życie. **Ella arruinó su vida.**

Ja nie zrujnowałam sobie życia. – **No arruiné mi vida.**

Oni zrujnują swoje życia. **Arruinarán sus vidas.**

My nie zrujnujemy naszego życia. – **No arruinaremos nuestras vidas.**

Zastanów się dwa razy zanim coś zrobisz; bo łatwiej jest coś zrujnować niż potem odbudować.

Piénselo dos veces antes de hacer cualquier cosa porque es más fácil arruinar algo que reconstruirlo más tarde.

Pi..... d.. v.... a.... d. h.... cu..... c... p..... e. m..

f.... ar..... a... q.. re..... m.. t....

• **zrzec się**

renunciar

PRESENTE	PRETÉRITO IMPERFECTO
yo renuncio	yo renunciaba
tú renuncias	tú renunciabas
él/ella renuncia	él/ella renunciaba
nosotros/as renunciamos	nosotros/as renunciábamos
vosotros/as renunciáis	vosotros/as renunciabais
ellos/ellas renuncian	ellos/ellas renunciaban
PRETÉRITO PERFECTO	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE
yo he renunciado	yo renuncié
tú has renunciado	tú renunciaste
él/ella ha renunciado	él/ella renunció
nosotros/as hemos renunciado	nosotros/as renunciamos
vosotros/as habéis renunciado	vosotros/as renunciasteis
ellos/ellas han renunciado	ellos/ellas renunciaron

Czy on zrzekł się roszczenia do ...? – **¿Ha renunciado a su derecho a...?**

Niestety oni się nie zrzekli. **Lamentablemente no han renunciado.**

My się zrzekniemy roszczenia. – **Renunciaremos al reclamo.**

Ja bym się zrzekła ale ... **Yo renunciaría pero...**

• **zsiąść** (z *konia itp.*)

bajarse **el verbo**

PRESENTE	PRETÉRITO IMPERFECTO
yo bajo	yo bajaba
tú bajas	tú bajabas
él/ella baja	él/ella bajaba
nosotros/as bajamos	nosotros/as bajábamos
vosotros/as bajáis	vosotros/as bajabais
ellos/ellas bajan	ellos/ellas bajaban
PRETÉRITO PERFECTO	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE
yo he bajado	yo bajé
tú has bajado	tú bajaste
él/ella ha bajado	él/ella bajó
nosotros/as hemos bajado	nosotros/as bajamos
vosotros/as habéis bajado	vosotros/as bajasteis
ellos/ellas han bajado	ellos/ellas bajaron

Widziałem jak ona zsiadła z konia. – **La vi bajar del caballo.**

Ona dopiero zsiądzie z konia. **Ella apenas se bajará del caballo.**

My nie zsiadliśmy z koni. **No nos bajamos.**

Ale oni zsiądą z koni. **Pero ellos se bajarán de sus caballos.**

• **zsunąć się**

deslizar **el verbo**

PRESENTE	PRETÉRITO IMPERFECTO
yo deslizo	yo deslizaba
tú deslizas	tú deslizabas
él/ella desliza	él/ella deslizaba
nosotros/as deslizamos	nosotros/as deslizábamos
vosotros/as deslizáis	vosotros/as deslizabais
ellos/ellas deslizan	ellos/ellas deslizaban
PRETÉRITO PERFECTO	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE
yo he deslizado	yo deslicé
tú has deslizado	tú deslizaste
él/ella ha deslizado	él/ella deslizó
nosotros/as hemos deslizado	nosotros/as deslizamos
vosotros/as habéis deslizado	vosotros/as deslizasteis
ellos/ellas han deslizado	ellos/ellas deslizaron

Śnieg zsunął się wczoraj po zboczu. – **Ayer la nieve se deslizó por la ladera.**

Jutro śnieg się nie zsunie. **La nieve no se deslizará mañana.**

My też nie zsuniemy się po zboczu. – **Nosotros tampoco nos deslizaremos por la ladera.**

Oni się właśnie zsuwają. **Están deslizándose ahora mismo.**

• **zsynchronizować**

sincronizar

el verbo

PRESENTE	PRETÉRITO IMPERFECTO
yo sincronizo	yo sincronizaba
tú sincronizas	tú sincronizabas
él/ella sincroniza	él/ella sincronizaba

nosotros/as sincronizamos	nosotros/as sincronizábamos
vosotros/as sincronizáis	vosotros/as sincronizabais
ellos/ellas sincronizan	ellos/ellas sincronizaban
PRETÉRITO PERFECTO	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE
yo he sincronizado	yo sincronicé
tú has sincronizado	tú sincronizaste
él/ella ha sincronizado	él/ella sincronizó
nosotros/as hemos sincronizado	nosotros/as sincronizamos
vosotros/as habéis sincronizado	vosotros/as sincronizasteis
ellos/ellas han sincronizado	ellos/ellas sincronizaron

Czy zsynchronizowaliście działania?

¿Has sincronizado tus actividades?

Jutro zsynchronizujemy działania.

Mañana sincronizaremos actividades.

Oni wczoraj zsynchronizowali działania.

Ayer sincronizaron sus acciones.

• **zszyć**

coser

PRESENTE	PRETÉRITO IMPERFECTO
yo coso	yo cosía
tú coses	tú cosías
él/ella cose	él/ella cosía
nosotros/as cosemos	nosotros/as cosíamos
vosotros/as coséis	vosotros/as cosíais
ellos/ellas cosen	ellos/ellas cosían
PRETÉRITO PERFECTO	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE

yo he cosido	yo cosí
tú has cosido	tú cosiste
él/ella ha cosido	él/ella cosió
nosotros/as hemos cosido	nosotros/as cosimos
vosotros/as habéis cosido	vosotros/as cosisteis
ellos/ellas han cosido	ellos/ellas cosieron

Czy zszyłaś rozdarty materiał? – **¿Has cosido la tela rasgada?**

Zszyłam materiał wczoraj. **Ayer cosí el material.**

Jutro zszyję ten materiał. **Coseré este material mañana.**

My nie zszyjemy materiału. **No coseremos el material.**

Ona też nie zszyła materiału. **Ella tampoco no cosió el material.**

• **zupa** **la sopa**

zupa jarzynowa **la sopa de verduras**

zupa pomidorowa **la sopa de tomate**

• **zupełnie** **nada**

zupełnie taki sam **casi lo mismo**

*Miałaś trudności ze znalezieniem tego? ~ **Zupełnie nie.***

¿Tuviste problemas para encontrarlo? ~ Nada en absoluto.

¿Tu..... pr..... p... en.....? ~ N... e. ab.....

W pracy nie mam zupełnie czasu, aby odpocząć.

En el trabajo no tengo ningún tiempo para descansar.

E. e. tr.... n. t.... ni.... t.... p... de.....

Opalala się na balkonie zupełnie naga.

Ella tomó el sol completamente desnuda en el balcón.

E... t... e. s.. co..... de..... e. e. b.....

Powstała zupełnie inna sytuacja, której musimy sprostać.

Ha surgido una situación completamente diferente a la que tenemos que enfrentar.

H. su.... u.. si..... co..... di..... a l. q.. te.... q.. en.....

• **zużycie** (paliwa itp.)

el consumo

zużycie paliwa

el consumo de combustible

Zużycie energii na świecie ciągle rośnie, ale zasoby naturalne są przecież ograniczone.

El consumo mundial de energía crece de forma constante, pero los recursos naturales aún son limitados.

E. co.... mu.... d. e.... c.... d. f.... co..... p... l..

re..... na..... a... s.. li.....

*Kiedy jest gorąca pogoda zawsze wzrasta zużycie wody w mieście.
 Cuando hace calor, el consumo de agua en la ciudad sigue
 aumentando.*

C..... h... c.... e. co..... d. a... e. l. ci.... s.... au.....

• **zuzyc, zuzywać**

usar

PRESENTE	PRETÉRITO IMPERFECTO
yo uso	yo usaba
tú usas	tú usabas
él/ella usa	él/ella usaba
nosotros/as usamos	nosotros/as usábamos
vosotros/as usáis	vosotros/as usabais
ellos/ellas usan	ellos/ellas usaban
PRETÉRITO PERFECTO	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE
yo he usado	yo usé
tú has usado	tú usaste
él/ella ha usado	él/ella usó
nosotros/as hemos usado	nosotros/as usamos
vosotros/as habéis usado	vosotros/as usasteis
ellos/ellas han usado	ellos/ellas usaron

Zużyliśmy wszystkie zapasy. **Hemos usado todas las provisiones.**

Oni też zużyli zapasy. **También usaron sus provisiones.**

My nie zużyjemy zapasów. **No usaremos nuestros provisiones.**

Ja nie zużyłbym zapasów. **Yo no usaría las provisiones.**

Ten samochód zużywa za dużo benzyny.

Este auto usa demasiada gasolina.

E... a... u.. de..... ga.....

• **zużywać się**

gastarse **el verbo**

PRESENTE	PRETÉRITO IMPERFECTO
yo desgasto	yo desgastaba
tú desgastas	tú desgastabas
él/ella desgasta	él/ella desgastaba
nosotros/as desgastamos	nosotros/as desgastábamos
vosotros/as desgastáis	vosotros/as desgastabais
ellos/ellas desgastan	ellos/ellas desgastaban
PRETÉRITO PERFECTO	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE
yo he desgastado	yo desgasté
tú has desgastado	tú desgastaste
él/ella ha desgastado	él/ella desgastó
nosotros/as hemos desgastado	nosotros/as desgastamos
vosotros/as habéis desgastado	vosotros/as desgastasteis
ellos/ellas han desgastado	ellos/ellas desgastaron

Wszystkie rzeczy zużywają się.

Todas las cosas se desgastan.

I będą się także zużywały w przyszłości.

Y también se desgastarán en el futuro.

Kiedyś rzeczy zużywały się wolniej.

Antes las cosas se desgastaban más lentamente.

• **zużyty** (*zniszczony*) **gastado**

Co robić z zużytym olejem?

¿Qué hacer con el aceite gastado?

¿Q.. h.... c.. e. a..... ga.....?

• **zwarcie** (*elektryczne*) **el cortocircuito**

Nastąpiło zwarcie w instalacji elektrycznej i wysadziło korki.

Eso fue un cortocircuito en la instalación eléctrica y los enchufes se quemaron.

E.. f.. u. co..... e. l. in..... el..... y. l.. en..... s. qu.....

• **zwalczać** **luchar** **el verbo**

PRESENTE	IMPERFECTO
yo lucho	yo luchaba
tú luchas	tú luchabas
él/ella/usted lucha	él/ella/usted luchaba
nosotros/nosotras luchamos	nosotros/nosotras luchábamos
vosotros/vosotras lucháis	vosotros/vosotras luchabais
ellos/ellas/ustedes luchan	ellos/ellas/ustedes luchaban
INDEFINIDO	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE
yo luché	yo luché
tú luchaste	tú luchaste
él/ella/usted luchó	él/ella luchó
nosotros/nosotras luchamos	nosotros/as luchamos

vosotros/vosotras luchasteis	vosotros/as luchasteis
ellos/ellas/ustedes lucharon	ellos/ellas lucharon

Czy oni zwalczają przestępczość? – ¿Luchan contra el crimen?

Będziemy wkrótce zwalczać. **Lucharemos pronto.**

Kiedyś my zwalczaliśmy. **Solíamos luchar.**

My nie zwalczamy. **Nosotros no luchamos.**

Musimy zwalczać wszelkie objawy dyskryminacji.

Debemos luchar contra todos los signos de discriminación.

De..... l..... c..... t..... l.. si.... d. di.....

• **zwariować**

volver loco

PRESENTE	PRETÉRITO PERFECTO
yo vuelvo	yo he vuelto
tú vuelves	tú has vuelto
él/ella vuelve	él/ella ha vuelto
nosotros/as volvemos	nosotros/as hemos vuelto
vosotros/as volvéis	vosotros/as habéis vuelto
ellos/ellas vuelven	ellos/ellas han vuelto
PRETÉRITO IMPERFECTO	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE
yo volvía	yo volví
tú volvías	tú volviste
él/ella volvía	él/ella volvió
nosotros/as volvíamos	nosotros/as volvimos
vosotros/as volvíais	vosotros/as volvisteis

ellos/ellas volvían	ellos/ellas volvieron
---------------------	-----------------------

Podobno Juan zwariował? **Dicen que Juan se ha vuelto loco.**

Tak zwariował wczoraj. **Se volvió muy loco ayer.**

Ja chyba zwariuję jutro. **Creo que me volveré loco mañana.**

Oni też zwariują. **Ellos también se volverán locos.**

My jeszcze nie zwariowaliśmy. – **Todavía no nos hemos vuelto locos.**

• **zważyć (się)**

pesar **el verbo**

PRESENTE	PRETÉRITO IMPERFECTO
yo peso	yo pesaba
tú pesas	tú pesabas
él/ella pesa	él/ella pesaba
nosotros/as pesamos	nosotros/as pesábamos
vosotros/as pesáis	vosotros/as pesabais
ellos/ellas pesan	ellos/ellas pesaban
PRETÉRITO PERFECTO	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE
yo he pesado	yo pesé
tú has pesado	tú pesaste
él/ella ha pesado	él/ella pesó
nosotros/as hemos pesado	nosotros/as pesamos
vosotros/as habéis pesado	vosotros/as pesasteis
ellos/ellas han pesado	ellos/ellas pesaron

Czy zważyłaś pomidory?

¿Pesaste los tomates?

Zważyłam pomidory wczoraj. **Pesé los tomates ayer.**

Jutro zważę jabłka. **Pesaré las manzanas mañana.**

My nie zważymy warzyw. **Nosotros no pesamos verduras.**

Zważyłam się wczoraj i okazało się, że ważę 5 kilo więcej, niż w ubiegłym miesiącu.

Ayer pesé y resultó ser 5 kilos más que el mes pasado.

A... p... y. re..... s.. 5. k.... m.. q.. e. m.. pa....

• **zwerbować**

reclutar **el verbo**

PRESENTE	PRETÉRITO IMPERFECTO
yo recluto	yo reclutaba
tú reclutas	tú reclutabas
él/ella recluta	él/ella reclutaba
nosotros/as reclutamos	nosotros/as reclutábamos
vosotros/as reclutáis	vosotros/as reclutabais
ellos/ellas reclutan	ellos/ellas reclutaban
PRETÉRITO PERFECTO	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE
yo he reclutado	yo recluté
tú has reclutado	tú reclutaste
él/ella ha reclutado	él/ella reclutó
nosotros/as hemos reclutado	nosotros/as reclutamos
vosotros/as habéis reclutado	vosotros/as reclutasteis
ellos/ellas han reclutado	ellos/ellas reclutaron

Czy zwerbujecie ochotników? – **¿Reclutarás voluntarios?**

Jutro zwerbujemy ochotników. – **Reclutaremos voluntarios mañana.**

Wczoraj też zwerbowaliście. **También reclutaste ayer.**

Ja nie zwerbowałem. **Yo no recluté.**

• **zweryfikować**

verificar

PRESENTE	PRETÉRITO IMPERFECTO
yo verifico	yo verificaba
tú verificas	tú verificabas
él/ella verifica	él/ella verificaba
nosotros/as verificamos	nosotros/as verificábamos
vosotros/as verificáis	vosotros/as verificabais
ellos/ellas verifican	ellos/ellas verificaban
PRETÉRITO PERFECTO	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE
yo he verificado	yo verifiqué
tú has verificado	tú verificaste
él/ella ha verificado	él/ella verificó
nosotros/as hemos verificado	nosotros/as verificamos
vosotros/as habéis verificado	vosotros/as verificasteis
ellos/ellas han verificado	ellos/ellas verificaron

Czy zweryfikowaliście dane? **¿Has verificado los datos?**

Zweryfikowaliśmy dane wczoraj. – **Verificamos los datos ayer.**

Jutro też zweryfikujemy dane. – **También verificaremos los datos mañana.**

Ja nie zweryfikowałem. **No lo he verificado.**

• **zwezić** (zmniejszyć)

reducir el verbo

PRESENTE	PRETÉRITO IMPERFECTO
yo reduzco	yo reducía
tú reduces	tú reducías
él/ella reduce	él/ella reducía
nosotros/as reducimos	nosotros/as reducíamos
vosotros/as reducís	vosotros/as reducíais
ellos/ellas reducen	ellos/ellas reducían
PRETÉRITO PERFECTO	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE
yo he reducido	yo reduje
tú has reducido	tú redujiste
él/ella ha reducido	él/ella redujo
nosotros/as hemos reducido	nosotros/as redujimos
vosotros/as habéis reducido	vosotros/as redujisteis
ellos/ellas han reducido	ellos/ellas redujeron

Czy chcesz zwezić tę sukienkę? – **¿Quieres reducir ese vestido?**

Zweziłam ja wczoraj. **La reduje ayer.**

Ja jutro zweżę moją sukienkę.– **Voy a reducir mi vestido mañana.**

My nie zweżymy sukienek. **No vamos a reducir los vestidos.**

• **związać**

atar el verbo

PRESENTE	PRETÉRITO IMPERFECTO
yo ato	yo ataba
tú atas	tú atabas
él/ella ata	él/ella ataba

nosotros/as atamos	nosotros/as atábamos
vosotros/as atáis	vosotros/as atabais
ellos/ellas atan	ellos/ellas ataban
PRETÉRITO PERFECTO	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE
yo he atado	yo até
tú has atado	tú ataste
él/ella ha atado	él/ella ató
nosotros/as hemos atado	nosotros/as atamos
vosotros/as habéis atado	vosotros/as atasteis
ellos/ellas han atado	ellos/ellas ataron

Czy związałeś te dwa sznury? – ¿Ataste estas dos cuerdas juntas?

Wczoraj związałem.

Lo até ayer.

Jutro zwiążę tamte sznury.

Mañana ataré esas cuerdas.

Oni nie zwiążali sznurów.

No ataron las cuerdas.

Ale my zwiążemy te sznury.

Pero ataremos estas cuerdas.

związać dwa końce

atar ambos extremos juntos

związać komuś ręce

atar las manos a alguien

• **związek** (*faktów*)

la conexión

związek zawodowy

la Union

Między tymi dwoma wydarzeniami nie ma żadnego związku.

No hay conexión entre estos dos eventos.

N. h.. co..... e.... e.... d.. ev.....

Jest ścisły związek między paleniem papierosów, a rakiem płuc.

Existe una estrecha relación entre el tabaquismo y el cáncer de pulmón.

E..... u.. es..... re..... e.... e. ta..... y e. c..... d. p.....

• **zwiedzać, zwiedzić**

visitar

PRESENTE	PRETÉRITO IMPERFECTO
yo visito	yo visitaba
tú visitas	tú visitabas
él/ella visita	él/ella visitaba
nosotros/as visitamos	nosotros/as visitábamos
vosotros/as visitáis	vosotros/as visitabais
ellos/ellas visitan	ellos/ellas visitaban
PRETÉRITO PERFECTO	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE
yo he visitado	yo visité
tú has visitado	tú visitaste
él/ella ha visitado	él/ella visitó
nosotros/as hemos visitado	nosotros/as visitamos
vosotros/as habéis visitado	vosotros/as visitasteis
ellos/ellas han visitado	ellos/ellas visitaron

Czy zwiedziliście Rzym?

¿Han visitado Roma?

Zwiedziliśmy Rzym rok temu. **Visitamos Roma hace un año.**

My wkrótce zwiedzimy.

Te visitaremos pronto.

Ja jeszcze nie zwiedziłam.

Aún no lo he visitado.

Oni teraz zwiedzają Rzym.

Ahora están visitando Roma.

Czy zwiedzasz chętnie muzea?

¿Te gusta visitar museos?

¿T. g.... vi..... m.....?

• zwierzę

el animal

zwierzęta domowe

las mascotas

Wiele gatunków zwierząt jest zagrożonych.

Muchas especies animales están amenazadas de extinción.

M..... es..... an..... e.... am..... d. ex.....

ZWIERZĘTA – LOS ANIMALES

delfin	el delfin
gęś	la oca
gołąb	la paloma
hipopotam	el hipopótamo
jaszczurka	el lagarto
jeleń	el ciervo
kaczka	el pato
kangur	el canguro
kogut	el gallo

koń	el caballo
kot	el gato
koza	la cabra
krowa	la vaca
kura	la gallina
lew	el león
lis	el zorro
małpa	el mono
mysz	el ratón
niedźwiedź	el oso
nosorożec	el rinocerante
ośmiornica	el pulpo
owca	la oveja
papuga	el loro
pies	el perro
pingwin	el pingüino
rekin	el tiburón
słoń	el elefante
świnia	el cerdo
tygrys	el tigre
wąż	el serpiente
wielbłąd	el camello
wieloryb	la ballena
wilk	el lobo
zając	el liebre
zebra	la cebra
żółw	la tortuga
żyrafa	la jirafa

• **zwietrzały**

zwietrzały napój

desgastado

la bebida desgastada

• **zwiędnąć** (roślina)

marchitarse el verbo

PRESENTE	PRETÉRITO IMPERFECTO
yo marchito	yo marchitaba
tú marchitas	tú marchitabas
él/ella marchita	él/ella marchitaba
nosotros/as marchitamos	nosotros/as marchitábamos
vosotros/as marchitáis	vosotros/as marchitabais
ellos/ellas marchitan	ellos/ellas marchitaban
PRETÉRITO PERFECTO	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE
yo he marchitado	yo marchité
tú has marchitado	tú marchitaste
él/ella ha marchitado	él/ella marchitó
nosotros/as hemos marchitado	nosotros/as marchitamos
vosotros/as habéis marchitado	vosotros/as marchitasteis
ellos/ellas han marchitado	ellos/ellas marchitaron

Musisz podlewać rośliny w doniczkach bo zwiędną.

Hay que regar las plantas en macetas o se marchitarán.

H.. q.. r.... l.. pl..... e. ma..... o s. ma.....

Paproć zwiędła, bo nie była podlewana od kilku tygodni.

El helecho se ha marchitado porque no ha sido regado durante varias semanas.

• **zwiększyć**

aumentar **el verbo**

PRESENTE	PRETÉRITO IMPERFECTO
yo aumento	yo aumentaba
tú aumentas	tú aumentabas
él/ella aumenta	él/ella aumentaba
nosotros/as aumentamos	nosotros/as aumentábamos
vosotros/as aumentáis	vosotros/as aumentabais
ellos/ellas aumentan	ellos/ellas aumentaban
PRETÉRITO PERFECTO	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE
yo he aumentado	yo aumenté
tú has aumentado	tú aumentaste
él/ella ha aumentado	él/ella aumentó
nosotros/as hemos aumentado	nosotros/as aumentamos
vosotros/as habéis aumentado	vosotros/as aumentasteis
ellos/ellas han aumentado	ellos/ellas aumentaron

Czy zwiększyłeś ogrzewanie? – **¿Aumentaste la calefacción?**

Zwiększyłem ogrzewanie wczoraj. – **Aumenté la calefacción ayer.**

Jutro też zwiększę ogrzewanie. – **También aumentaré la calefacción mañana.**

Oni też zwiększyli ogrzewanie. – **También aumentaron la calefacción.**

My nie zwiększymy ogrzewania. – **No aumentaremos la calefacción.**

zwiększyć prędkość

aumentar la velocidad

zwiększyć produkcję

incrementar la producción

zwiększyć rozmiary

aumentar los tamaños

zwiększyć wysiłki , aby ...

intensificar sus esfuerzos para ...

Populacja Afryki zwiększyła się szybko w ostatnich 30 latach.

La población de África ha aumentado rápidamente durante los últimos 30 años.

L. po..... d. A..... h. au..... rá..... du..... l.. úl..... 30 a...

• **zwinąć**

enrollar

el verbo

PRESENTE	PRETÉRITO IMPERFECTO
yo enrollo	yo enrollaba
tú enrollas	tú enrollabas
él/ella enrolla	él/ella enrollaba
nosotros/as enrollamos	nosotros/as enrollábamos
vosotros/as enrolláis	vosotros/as enrollabais
ellos/ellas enrollan	ellos/ellas enrollaban
PRETÉRITO PERFECTO	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE
yo he enrollado	yo enrollé
tú has enrollado	tú enrollaste
él/ella ha enrollado	él/ella enrolló
nosotros/as hemos enrollado	nosotros/as enrollamos
vosotros/as habéis enrollado	vosotros/as enrollasteis
ellos/ellas han enrollado	ellos/ellas enrollaron

Czy zwinęłaś taśmę?

¿Enrollaste la cinta?

Zwinęłam taśmę wczoraj.

Ayer enrollé la cinta.

Jutro ja zwinę taśmę.

Mañana enrollaré la cinta.

My nie zwinęliśmy taśmy.

No enrollamos la cinta.

Oni jutro zwiną taśmę.

Enrollarán la cinta mañana.

Zwinęła projekt domu w rulon i włożyła do torby.

Enrolló el diseño de la casa y lo guardó en su bolso.

En..... e. di.... d. l. c... y. l. g..... e. s. b....

• **zwinny**

ágil

male ale zwinne zwierzę

un animal pequeño pero ágil

• **zwisac** (w dół)

colgar el verbo

PRESENTE	PRETÉRITO IMPERFECTO
yo cuelgo	yo colgaba
tú cuelgas	tú colgabas
él/ella cuelga	él/ella colgaba
nosotros/as colgamos	nosotros/as colgábamos
vosotros/as colgáis	vosotros/as colgabais
ellos/ellas cuelgan	ellos/ellas colgaban
PRETÉRITO PERFECTO	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE
yo he colgado	yo colgué
tú has colgado	tú colgaste
él/ella ha colgado	él/ella colgó
nosotros/as hemos colgado	nosotros/as colgamos
vosotros/as habéis colgado	vosotros/as colgasteis
ellos/ellas han colgado	ellos/ellas colgaron

Co zwisa z sufitu?

¿Qué cuelga del techo?

A sufitu zwisa żyrandol.

El candelabro cuelga del techo.

Wczoraj też zwiisał?

¿Estaba colgado también ayer?

Jutro też będzie zwiisał.

Mañana también le colgarán.

Żyrandole zazwyczaj zwisają z sufitu. – Los candelabros generalmente cuelgan del techo.

• **zwlekać**

demorarse el verbo

PRESENTE	PRETÉRITO IMPERFECTO
yo demoro	yo demoraba
tú demoras	tú demorabas
él/ella demora	él/ella demoraba
nosotros/as demoramos	nosotros/as demorábamos
vosotros/as demoráis	vosotros/as demorabais
ellos/ellas demoran	ellos/ellas demoraban
PRETÉRITO PERFECTO	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE
yo he demorado	yo demoré
tú has demorado	tú demoraste
él/ella ha demorado	él/ella demoró
nosotros/as hemos demorado	nosotros/as demoramos
vosotros/as habéis demorado	vosotros/as demorasteis
ellos/ellas han demorado	ellos/ellas demoraron

Dlaczego zwlekasz z decyzją? – ¿Por qué estás demorando tu decisión?

Nie zwlekam tylko czekam. No me demoro, sólo espero.

Wczoraj też zwlekałeś. **Ayer también te demoraste.**

Jutro nie będę zwlekał. **Mañana no me demoraré.**

Oni też nie zwlekają. **Ellos tampoco se demoran.**

On zwleka z podjęciem decyzji w tej sprawie.

Está demorando la toma de una decisión sobre este asunto.

E... de..... l. t... d. u.. de..... s.... e... as....

• **zwolennik** (popierający) **el fanático**

On zawsze był zwolennikiem wolnego rynku.

Siempre ha sido el fanático del libre mercado.

S..... h. s... e. fa..... d.. l.... me.....

• **zwolnić**

•

zwolnić kogoś z jego obowiązków – **relevar a alguien de sus deberes**

zwolnić kogoś z opłat **eximir a alguien de tarifas**

zwolnić kogoś z pracy **despedir a alguien del trabajo**

zwolnić kogoś z więzienia **liberar a alguien de la prisión**

zwolnić pokój w hotelu **desocupar una habitación en un hotel**

Zwolnij Juan, po co jedziesz tak szybko?

Ve más despacio Juan, ¿por qué conduces tan rápido?

V. m.. de..... J... ¿p.. q.. co..... t.. r.....?

Pociąg zwolnił i wreszcie stanął całkowicie.

El tren redujo la velocidad y finalmente se detuvo por completo.

E. t... re.... l. ve..... y. fi..... s. de.... p.. co.....

• **zwołać**

convocar

PRESENTE	PRETÉRITO IMPERFECTO
yo convoco	yo convocaba
tú convocas	tú convocabas
él/ella convoca	él/ella convocaba
nosotros/as convocamos	nosotros/as convocábamos
vosotros/as convocáis	vosotros/as convocabais
ellos/ellas convocan	ellos/ellas convocaban
PRETÉRITO PERFECTO	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE
yo he convocado	yo convoqué
tú has convocado	tú convocaste
él/ella ha convocado	él/ella convocó
nosotros/as hemos convocado	nosotros/as convocamos
vosotros/as habéis convocado	vosotros/as convocasteis
ellos/ellas han convocado	ellos/ellas convocaron

Czy Juan zwołał zebranie? **¿Juan ha convocado una reunión?**

On zwołałby zebranie, ale ... **Convocaría una reunión, pero...**

Ona zwoła zebranie jutro. **Ella convocará una reunión mañana.**

Oni też zwołają zebranie.

También convocarán una reunión.

Ja nie zwołam zebrania.

No convocaré una reunión.

• **zwrot**

otrzymać zwrot kosztów

• **recibir reembolso**

Gdzie mogę otrzymać zwrot pieniędzy?

¿Dónde puedo recuperar mi dinero?

¿D.... p.... re..... m. d....?

POZDROWIENIA I ZWROTY GRZECZNOŚCIOWE – SALUDOS Y EXPRESIONES DE CORTESÍA

dzień dobry	buenos días; buenas tardes
dobry wieczór	buenas noches
do widzenia	adiós
dobranoc	buenas noches
cześć	hola
przepraszam	perdón
proszę	por favor
dziękuję	gracias
co słyhać?	¿qué tal?
jak się czujesz?	¿cómo estás?
przykro mi	lo siento
nic nie szkodzi	no pasa nada

• **zwrócić** (oddać)

devolver **el verbo**

PRESENTE	PRETÉRITO IMPERFECTO
yo devuelvo	yo devolvía
tú devuelves	tú devolvías
él/ella devuelve	él/ella devolvía
nosotros/as devolvemos	nosotros/as devolvíamos
vosotros/as devolvéis	vosotros/as devolvíais
ellos/ellas devuelven	ellos/ellas devolvían
PRETÉRITO PERFECTO	PRETÉRITO PERFECTO SIMPLE
yo he devuelto	yo devolví
tú has devuelto	tú devolviste
él/ella ha devuelto	él/ella devolvió
nosotros/as hemos devuelto	nosotros/as devolvimos
vosotros/as habéis devuelto	vosotros/as devolvisteis
ellos/ellas han devuelto	ellos/ellas devolvieron

Czy zwróciłaś bilety?

¿Devolviste los boletos?

Zwróciłam bilety wczoraj.

Devolví los boletos ayer.

Ja jutro zwrócę bilety.

Devolveré los boletos mañana.

My nie zwrócimy biletów.

No vamos a devolver los boletos.

zwrócić komuś coś (*oddać*)

devolver algo a alguien

zwrócić na siebie uwagę

llamar la atención sobre ti mismo

zwrócić swoją uwagę na ...

llamar tu atención sobre ...

Chciałbym to zwrócić lub wymienić. (w sklepie)

Quiero devolverlo o cambiarlo.

Q..... de..... o ca.....

Do której godziny muszę zwrócić samochód? (w wypożyczalni)

¿Cuándo tengo que devolver el coche? (en alquiler)

¿C..... t.... q.. de..... e. c....?

Chciałbym zwrócić Państwa uwagę na fakt, że ...

Quiero llamar su atención sobre el hecho de que ...

Q..... ll.... s. at..... s.... e. h.... d. q.. ...

• **zwrócić się**

•

zwrócić się do kogoś o ...

recurrir a alguien para ...

Chciałbym zwrócić się do Państwa z apelem, aby ...

Me gustaría apelarles a ...

M. gu..... ap..... a ...

Do kogo mogę się zwrócić w tej sprawie? (w urzędzie itp.)

¿A quién puedo acudir sobre este asunto?

¿A q.... p.... ac.... s.... e... as....?

Koszty wydania książki szybko zwróciły się.

El costo de publicar el libro se recuperó rápidamente.

E. c.... d. pu..... e. l.... s. re..... rá.....

• **zwycięstwo** **la victoria**

odnieść zwycięstwo nad wrogiem – **ganar la victoria sobre tu enemigo**

• **zwycięzca** **el ganador**

Kto jest zwycięzcą zawodów?

¿Quién es el ganador del concurso?

¿Q.... e. e. ga..... d.. co.....?

• **zwyczaj** (*nawyki*) **la costumbre**

Ten ludowy zwyczaj pochodzi jeszcze ze starożytnych czasów.

Esta costumbre popular proviene de la antigüedad.

E... co..... po..... pr..... d. l. an.....

Tym razem zrobimy to wbrew przyjętemu zwyczajowi i ...

Esta vez lo haremos contra la costumbre y ...

E.. v.. l. ha..... c..... l. co..... y. ...

• **zwykle** (*zazwyczaj*) **generalmente**

później niż zwykle

más tarde de lo habitual